

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII., ST. 45 — CENA 10 DIN
SREDA, 13. APRILA 1960

AKTUALNO VPRAŠANJE

ZLOČIN V HRIBIH

V teh dneh so pričele cveteti na Govejku in Kozjeku bele blagajke. To sta edinstvena kraja, kjer na dveh manjših površinah rastejo te lepe gorske rože. Zaradi teh rož je v spomladanskih dneh na stotine turistov po teh krajih. Zlasti na Govejku, kamor prihajajo iz ljubljanskega in gorenjskega področja.

Če bi vsak turist odtrgal le po eno cvetico, bi že to naraslo na tisoče. Toda številni turisti jih natrgajo cele šope. Se huje pa je to, da se blagajk, ki rastejo v obliki ma-

lega grmičica, ne da zlahka odtrgati. Zato jih večina turistov, vsaj četrtina, kar izruje s koreninami vred. Če bo šlo tako naprej, bomo kaj kmalu zatrti to lepo gorsko rožo. Ti kraji pa bodo postali oropani privlačne planinske flore, ki danes privablja toliko obiskovalcev. Tega se prav gotovo zavedajo tudi medvoški planinci, zato bi bilo prav, če bi tam napravili več napisov in opozoril, da je trganje te planinske raritete — blagajk prepovedano in da so zaščitene. To, kar se danes dogaja, je zločin nad naravo.

S seje predsedstva okrajnega sindikalnega sveta

Upoštevati mnenje delavcev

Priloge na konferenci ObSS - Razširiti občinske plenuma

Kranj, 11. aprila.

Seje Okrajnega sindikalnega sveta, ki je bila danes v Kranju, so se udeležili tudi predsedniki občinskih sindikalnih svetov. Razpravljali so o poteku in vsebini minulih občinskih zborov sindikalnih organizacij, o pripravah na občne zbornice sindikalnih svetov, ki so predvideni v drugi polovici aprila ter o nekaterih organizacijskih spremembah, ki jih narekuje razvoj sindikalnih organizacij.

Letošnji občni zbori, kot so ugotavljali na seji, so pokazali velik napredek v uveljavljanju sindikalnih organizacij. Sindikalne organizacije postajajo vse bolj resnični voditelji delavstva. Značilno je, da ob letošnjih občinskih zborih nikjer ni bila več potrebna tako imenovana »organizirana diskusija« ampak so člani dokaj zrelo in konstruktivno razpravljali o važnih problemih njihovih kolektivov.

Med pripravami na občinske konference so poudarili, da je treba imeti pred očmi predvsem zaključke osnovnih organizacij. Občinske konference naj bi na osnovi občinskih zborov sindikalnih podružnic ocenjevale uspehe v uveljavljanju načel pri delitvi dohodka, pri uvajanju novega načina nagajevanja in še posebno pri utrjevanju delavskega samoupravljanja. Delegati naj na občinskih zborih ne razpravljajo v njihovem imenu, marveč v imenu sindikalnih podružnic, ki jih zastopajo, oziroma v imenu volivcev. Tako naj bi na občinskih zborih prišla močnejša in bolj neposredna mnenja delavcev in se uveljavljale njihove zahteve. Prav zaradi nadaljnega uveljavljanja sindikalnih

organizacij so predvidevali tudi nekatere organizacijske spremembe. Občinske plenuma naj bi namreč razširili. Sedanji občinski plenumi štejejo od 20 pa do 59 članov v najmočnejši občini Kranj. Po novem predlogu pa naj bi se občinski plenumi znatno razširili. Tako bodo v plenumu vključili več neposrednih proizvajalcev, ki bodo v te organe močnejše vnašali mišljenja in zahteve delavcev. — I. c.

Čim večja organizacija, tem boljši uspehi

Mladinska organizacija Gorenjske oblačilnice je večkrat javljala, da zaradi malega števila mladine v tem kolektivu ni moč razviti nobene dejavnosti. Nekaj podobnega je bilo tudi v kolektivu Zavoda za zaposlovanje invalidnih oseb. Ugotavljali so, da samo številnejša organizacija lahko razvije svojo dejavnost. Zato so se odločili, da se ti dve organizaciji združita. Prvi sestanek so že imeli. V petek, 15. IV., pa pripravljajo dokončno združenje oziroma ustanovitev nove skupne mladinske organizacije.

Priloge za Dan mladosti v Radovljici

Zaključek ob Šobčevem jezeru

Radovljica, 12. aprila

Po vseh šolah radovljiške občine se že pripravljajo za medsebojno športno tekmovanje, ki bo 1. maja. Tako so ugotovili na sestanku občinskega koordinacijskega odbora za proslavo Dneva Mladosti, ki je bil včeraj. Tekmovanje med šolami se bo zaključilo 20. maja in naslednji dan, 21. maja, se bodo zmagovalci pomerili v občinskem okviru.

Zaključne proslave Dneva mladosti, ki bodo trajale ves mesec maj, bodo z množično prireditvijo ob Šobčevem jezeru.

Na sestanku so tudi priporočali, naj bi bile pred 25. majem po vseh šolah in mladinskih organizacijah posebne akademije posvečene Dnevu mladosti. Podrobni program pa bodo določili na prihodnjem sestanku tega odbora, ki bo predvidoma v petek, 15. aprila. — I. c.

Pred V. kongresom SZDL Jugoslavije

Pospešiti je treba razvoj kmetijstva

Na V. kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije je delegat v bohinjski občini JOŽE BURJA. V zvezi s pripravami na V. kongres nam je tudi on odgovoril na nekaj vprašanj:

»Kot delegat naše občine na V. kongresu SZDLJ bi navedel nekaj konkretnih primerov kmetijskega gospodarjenja v Bohinju.

Na območju občine imamo tri kmetijske zadruge, katerih skupna površina meri 20.122 ha, od tega je gozdov 12.397 ha. V glavnem pa se zadruge ukvarjajo z živinorejo in odkupom lesa, kar jim nudi največji dohodek.

Lani so se zadruge ukvarjale s rajonizacijo planin južnega pobočja Bohinja, izdelani pa so tudi načrti za ureditev planin na Pokljuki. Kmetijska zadruga v Bohinjski Bistrici je organizirala zadržno pitališče. Namen pitališča kot zadržnega obrata je v tem, da zagotovi predvsem lokalne potrebe z mesom v času turistične sezone. Poleg pitališča je zadruga organizirala tudi zadržno ekonomijo v začasni velikosti 19 ha obdelovalne zemlje in s 15 glavami živine, kot začetek večjega socialističnega obrata. Ta obrat bo tudi kasneje slu-

žil za vzrejo plemenske živine.

Kmetijska zadruga v Srednji vasi je lani zgradila vodovod s

JOŽE BURJA

planine Konjščica na planino Uskovnica. Razen manjših investicij po posameznih planinah in

dolini je bil dokončno zgrajen in opremljen mlečni paviljon ob Bohinjskem jezeru, ki je lani v letni sezoni normalno obratoval. Prav tako je bila adaptirana tudi sirarna v Bohinjski Bistrici tako da je lahko izdelovala jogurt za potrebe mlečne restavracije ter domačih gostinskih obratov in trgovske mreže.

Z ozirom na to, da predstavlja živinoreja na območju bohinjske občine pomembno gospodarsko panogo, bodo vse tri zadruge predvidoma vložile 58 milijonov dinarjev za ureditev zadržnih pašnikov, za melioracijo »srenskih blat« ter za novogradnjo zadržnih hlevov. Za dvig proizvodnje in za enotno politiko na vasi se bodo sedanjosti tri kmetijske zadruge združile v močno specializirano gozdno-zivinorejsko zadrugo. S tem pa odpade tudi potreba po kmetijsko-proizvajalni poslovni zvezi, ki so jo ukinili in jo njeno poslovanje prevzela zadruga. Pri tem pa ima pomembno nalogo tudi organizacija Socialistične zveze Bohinj, saj je prav ona močan iniciator za pospešitev in razvoj kmetijstva v tem delu Gorenjske. — č

Bled se v teh dneh živahno pripravlja na turistično sezono (beri reportažo na 5. strani)

— Foto: Franc Perdan

Samofinansiranje

MODERNIZACIJE TRGOVINE

O stanju trgovske mreže pri nas pogosto razpravljamo: na sejah občinskih in okrajnega ljudskega odbora, na konferencah SZDL itd. Povsod ugotovimo, da je trgovska mreža na Gorenjskem pomanjkljiva, slabo opremljena in da jo je potrebno modernizirati. To zahtevajo večji osebni prejemki prebivalstva, pa tudi vse večja proizvodnja kmetijskih prebrabanenih artiklov, ki jih s slabo trgovsko mrežo pač ne bo možno v redno posredovati potrošniku.

Toda kaj dobiti sredstva za modernizacijo in razširitev trgovske mreže? To je bilo eno pomembnih vprašanj tudi v razpravi na nedavni konferenci delegatov sindikalnih podružnic trgovskih, gostinskih in turističnih delavcev. Tu so poudarili, da je trgovino treba tretirati kot sestavni del komunalne politike, zato ni potrebno, da bi zveza ali kdor koli zbiral iz nje večja sredstva, predvsem ne zato, ker so potrebe zelo velike. Prigospodarjeni denar je treba pustiti podjetjem samim, da bodo z njim lahko sama financirala investicije za modernizacijo in razširitev trgovskega omrežja.

Toda zakon je zakon in kje najti denar za samofinansiranje investicij v trgovini?

Problem modernizacije in razširitve trgovske mreže pa ni problem le pri nas na Gorenjskem, pač pa v vsej državi. Zato bo, po informacijah, zavzela modernizacija trgovine in gradnje skladiščnih prostorov eno važnih mest v naslednjem perspektivnem petletnem planu, ki bo začel veljati s prihodnjim letom. Prišlo bo tudi do nekaterih sprememb v načinu investiranja v trgovini in do prehoda na sistem tako imenovanega samofinansiranja. Menijo namreč, da bi ta gospodarska panoga, če bi uveljdale ustrezne instrumente, lahko financirala modernizacijo in gradnjo potrebnih skladišč iz svojih lastnih skladov ali iz prispevka, ki bi ga dajala teritorialnim enotam. S prehodom na samofinansiranje bi bile investicije v trgovini tudi učinkovitejše in bi se pravilneje uporabljale kot doslej.

Doslej so se za napredek trgovine navadno koristila sredstva iz splošnega investicijskega sklada. Pokazalo pa se je, da ta sredstva niso bila porabljena v polni meri, ker trgovske gospodarske organizacije niso imele dovolj lastnih sredstev za soudeležbo na natečaju.

VOLITVE V PODNARTU

V nedeljo, 10. aprila, so bile v Podnartu nadomestne volitve za novega člana v ObLO Radovljica. Med tremi kandidati je dobil največ glasov Ciril Rozman in bil tako izvoljen za novega odbornika.

S seje občinskega ljudskega odbora Bohinj

Industrija in gostinstvo -

glavna vira dohodkov v bohinjskem kotu - Narodni dohodek za 8,2% večji - Osamosvojitve obrata LIP - Združitev zadrug v močno gospodarsko enoto

Preteklo soboto so tudi v Bohinju razpravljali in sprejeli letošnji družbeni načrt in proračun. Odborniki so na seji živahno razpravljali o posameznih gospodarskih dejavnostih in o razvoju te doline. To še zlasti, ker so na zborih volivcev slišali vrsto pripomb in predlogov, katere so prenesli na razpravo obeh zborov ObLO. Največ so razpravljali o kmetijstvu in gozdarstvu ter o trgovini z lesom.

Po sprejetem družbenem načrtu se bo letos v tej občini po-

večal družbeni proizvod za 6,3%, narodni dohodek pa za 8,2%. Največji prispevek k temu bo dala industrija, delno pa tudi gozdarstvo in turizem. V industriji je predvideno znatno povečanje proizvodnje ob znižanju materialnih stroškov. Bistveno se bodo letos povečale tudi investicije, ki bodo dosegle okroglo 402 milijona dinarjev. Od tega je določeno 71% za gospodarske in 29% za negospodarske investicije. Med negospodarskimi investicijami za dvig družbe-

nega standarda je omeniti 36 milijonov dinarjev za gradnjo stanovanj, 35 milijonov za vodovod in 9.800.000 dinarjev za kanalizacijo, kar vse je zelo potrebno v Bohinjski Bistrici. Gospodarske investicije pa so v glavnem usmerjene za razvoj gostinstva in turizma (103 milijone), zatem na lesno industrijo na kmetijstvo, gozdarstvo itd.

Največji poudarek daje družbeni načrt razvoju industrije in gostinstva. V industriji bodo znatno povečali proizvodnjo končnih izdelkov. Obrat LIP Bled, ki je v Bohinjski Bistrici, se bo osamosvojil. Prav tako je vrsto ukrepov za povečanje turizma in gostinstva kakor tudi za izboljšanje trgovine.

V okviru kmetijstva pa predvideva družbeni načrt združitve vseh treh kmetijskih zadrug v eno samo močno gospodarsko enoto, ki bo imela večje možnosti za razvoj. Prav tako je predvidena ureditev večjega kmetijskega obrata v Bohinjski Bistrici, melioracija v Srednji vasi ter urejanje pašnih površin.

— on

Pred združitvijo vodovodnih skupnosti z obeh strani Save

Letos 36 milijonov za vodovod

Na vrsti: Podnart, Otoče, na Posavcu in Dobravi

V nedeljo 10. aprila je bil v Kropi redni letni občni zbor Vodne skupnosti Kamna gorica z okolico. Občnega zbora so se udeležili poleg delegatov tudi podpredsednik OLO Kranj tov. Ivan Bertonec, predsednik ObLO Radovljica tov. Jaka Eržen in zastopnik uprave za vodno gospodarstvo LRS dr. Mahnič.

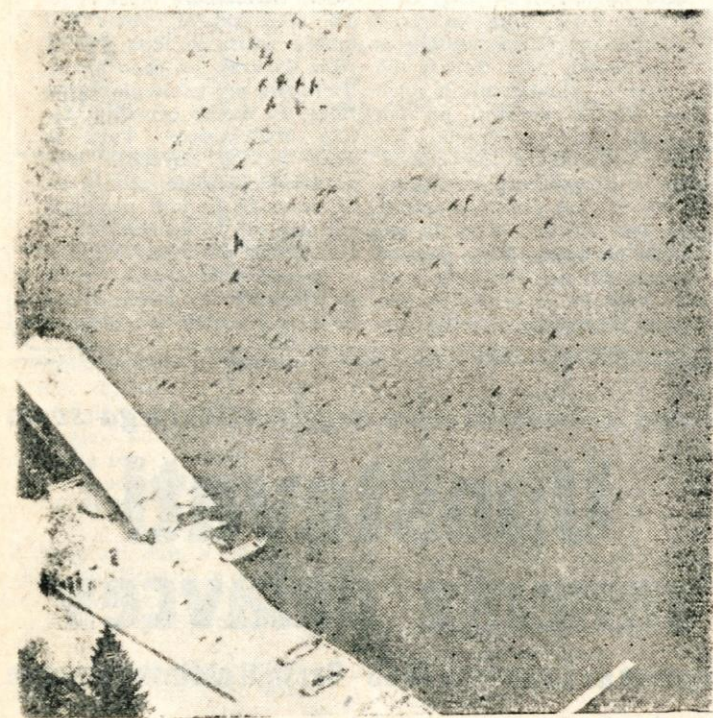
Vodna skupnost Kamna gorica z okolico, ki zajema na desnem bregu Save v radovljiški občini 23 naselij, je od ustanovitve, to je od 25. novembra 1956 že zgradila nad 7.000 m vodovodov in uspešno napeljala vodo v Lipnico pri Kropi, Kamno gorico, Lancovo-Lipnico in do Dobrave. Načrte imajo gotove še za 19 na-

selij, za ostala 4 naselja pa upajo, da jih bodo dobili to pomlad od Centralnega higienskega zavoda LRS. Delegati so na občnem zboru odobrvali veliko razumevanje ObLO Radovljica, ki je predvidel za letos v družbenem načrtu 36.000.000 din sredstev za gradnjo vodovodov. S predvidenimi sredstvi so sklenili, da bodo letos gradili vodovode v Podnartu, Otočah, na Posavcu, na Dobravi in dokončali gradnjo v Kamni gorici in v Kropi. Ker so prebivalci v zadnjih 3 letih pomagali pri gradnji v precejšnji meri s prostovoljnim delom, so na občnem zboru sklenili, da bodo tudi letos dali denar predvsem tistim naseljem, ki bodo vložila več lastnih sredstev v gradnjo vodovoda.

Na občnem zboru je bila živahna razprava tudi o združitvi Vodne skupnosti Kamna gorica z okolico z Vodovodno skupnostjo Radovljica. Razgovori o združitvi trajajo že nekaj let. Zato so na predlog predsednika ObLO Radovljica tov. Jaka Eržena sklenili, da bodo že naslednji teden imeli v Radovljici skupno posvetovanje o čimprejšnji združitvi. Ker ima Vodna skupnost Kamna gorica nižje vodne prispevke in vodarino, kakor ostale Vodne skupnosti, so glede na predvideno združitve sklenili, da s prvim aprilom t.l. pričnejo veljati pri Vodni skupnosti Kamna gorica vsi prispeki (vodni prispevek in vodarina) v isti višini, kot so pri Vodovodni skupnosti Radovljica.

Kmetijskih strokovnjakov še vedno primanjkuje

Zaradi vedno večjega razširjanja posestva na Kmetijski šoli v Poljčah, kjer je posestvo že preraslo okvir šolskega posestva, je Okrajni ljudski odbor na seji 22. marca letos sprejel sklep, da se posestvo Poljčice loči od Kmetijske šole Poljčice, ki bo dobila s tem status proračunskega zavoda. To bo kmetijsko — živinorejska šola — center za izobraževanje in izpopolnjevanje kadrov za potrebe kmetijstva in živinoreje za vso Gorenjsko. Ostanke pa tu tudi še gospodinjstva šola kot proračunska ustanova Okr. ljudskega odbora Kranj.

BLEJSKA RAZGLEDNICA — Kopališče z gradu
(Foto: Franc Perdan)

Pol stoletja kranjskega foto-kluba

Kranj
Na minulem rednem letnem občnem zboru foto-kluba so ugotovili, da je bilo delo kluba precej boljše kakor prejšnja leta, vendar se število članstva — 70 po številu, kar ne more dvigniti. Vodstvo kluba si je resno prizadevalo pritegniti v klub nove člane in je v ta namen tudi pripravilo več začetniških fotoamaterskih tečajev, in sicer na osnovni šoli France Prešerna, na Gurmarski in Mlekarski šoli, na osnovni šoli na Primskem in na nadaljevalni tečaj v tovarni Sava. 122 tečajnikov je uspešno zaključilo s tečajem, vendar se niso vključili v članstvo in redno delo kluba. Na zboru so ugotovili, da je članstvo v minulem letu zabeležilo nekaj vzpodbudnih uspehov. Zastopani so bili na številnih razstavah doma in v inozemstvu.

Na zvezni razstavi v Beogradu so zasedli tretje mesto za Beogradom in Zagrebom. Sodelovali so na razstavi v Tokiu in na mednarodni razstavi v Clichuju v Franciji, kamor so povabili le 10 najboljših znanih fotografov z vsega sveta. Člani kluba vsako leto izdelajo koledar z barvnimi fotografijami za tovarno Iskra v Kranju.

Po zaslugi Občinskega sindikalnega sveta v Kranju so pred kratkim dobili lepe prostore v Sindikalnem domu. V novih prostorih bodo uređili tudi atelje, ki bo hkrati tudi sejni prostor. Njihov glavni namen je pritegniti čimveč mladih fotoamaterjev. Letos bodo praznovali pomembno obletnico, 50-letno delovanje kluba. Celoten program praznovanja bodo še izdelali.

-an

Otvoritev gospodarskega izobraževalnega centra

Jesenice

Včeraj popoldne so na Jesenicah otvorili nove prostore Gospodarskega izobraževalnega centra, ki so ga ustanovili že l. 1958, a do danes ni imel svojih primernih prostorov. Te so sedaj dobili z adaptacijo nekdanje mešanske šole. Otvoritev so se med drugim udeležili tudi predstavniki ObLO, Železarne in družbenih ter gospodarskih organizacij z Jesenic in pa predstavnici okrajnega in republiškega Zavoda za napredek gospodinjstva. Posebno priznanje so dali predsedniku gradbenega odbora Lojzetu Božiču, ki ima največ zaslug za ustanovitev Gospodarskega izobraževalnega centra na Jesenicah. Prostor le-tega so med najlepšimi in najbolj sodobno opremljenimi v Sloveniji.

ŠE VEDNO VELIKO ŠTEVILO BOLNIKOV TBC

Kranj

V minulem tednu je imela sekcija za borbo proti tuberkulozi pri Okrajnem odboru RK Kranj redno sejo, ki so ji prisostvovali tudi predstavniki občinskih odborov RK, predsedniki občinskih protituberkuloznih sekcij, direktor bolnišnice za TBC dr. Tomaž Furlan, zastopniki socialnega varstva in drugi. Na tem pomembnem posvetu so govorili o tuberkulozi na Gorenjskem. Ugotovili so, da na Gorenjskem tuberkuloza ni tako razširjena kakor v drugih predelih naše domovine, vendar je na vsakih 13.500 prebivalcev še vedno 894 oseb z aktivno tuberkulozo. V zadnjih letih je število poraslo celo na 926. Ta porast gre v večini primerov na račun priseljenih oseb iz drugih republik. Vsekakor bi bilo potrebnih več fluorografskih akcij, saj sta bili od leta 1953 le dve, in sicer za občini Skofja Loka in Zelezniški. Za izboljšanje dela so sprejeli več pomembnih sklepov. Določili so tudi, da bodo v okviru protituberkuloznega tedna v oktobru izvedli široko protituberkulozno akcijo.

-an

NAŠ RAZGOVOR

Edini za matematiko

Z jeseniške gimnazije smo povabili na razgovor dijaka 4. letnika EGONA ZAKRAJŠKA. Tudi on nam je v zvezi s pripravo na zaključni izpit, ker so dosedanje obvezne mature v srednjih šolah ukinjene, odgovoril na nekaj vprašanj.

»Vaši osebni podatki?«
»Rodil sem se 11. julija 1941 v Ljubljani.«

»Ali vseskozi obiskujete gimnazijo na Jesenicah?«
»Da. Tu hodim v šolo že četrto leto. Prav tako pa sem tudi na Jesenicah končal osemletko.«

»Kako pa ste vi sprejeli sklep Sveta za šolstvo LRS o ukinitvi obvezne mature?«

»V glavnem sem ta sklep kot vsi ostali sprejel z velikim veseljem, kajti vsak pričakuje, da se bo precej laže

pripravil na zaključni izpit. Čeprav bo morda sedaj več dela, se bom učil še z večjim veseljem, ker si bom izbral tisti predmet, ki mi je najbolj všeč.«

»In kaj menijo o tem profesorji na jeseniški gimnaziji?«

»To ne bi vedel povsem točno odgovoriti, ker še nobeden ne ve, kakšen bo ta izpit.«

»Zanima nas, kakšno temo ste si izbrali za zaključni izpit?«

»Točno kaj, še ne vem. Bo pa nekaj iz matematike.«

»In za kaj se boste odločili po končani gimnaziji?«

»Prav gotovo za matematiko, ker mi je ta predmet tudi v gimnaziji najljubši.«

»Ali aktivno delate v mladinski organizaciji?«

»Letos ne preveč, ker me čaka veliko dela pri študiju in zaključni izpit.«

»Ali ste član Zveze komunistov?«

»Ne. Upam pa, da bom kmalu stopil v vrste komunistov.«

»In za konec, kakšno željo imate v življenju?«

»Morda sedaj samo eno, in to, da bi uspešno opravil zaključni izpit.«

● Povedali pa so nam, da je Egon Zakrajšek edini na jeseniški gimnaziji, ki se je odločil, da bo delal za zaključni izpit iz matematike. Vsi drugi dijaki 4. letnika pa so se odločili za druge predmete, in to za kemijo, fiziko, zgodovino in slovenščino. Malo pa se jih je odločilo za tuje jezike.

M. Ž.

Sekcija

Kranj

Društvo LT v tovarni »Planika« ima najbolj razvito in najbolj delavno Avto-moto sekcijo. Člani te sekcije so od društva dobili osebni avto in motorno kolo za praktični pouk pri voznikih tečajih. V zadnjem obdobju je obiskovalo tečaje za šoferje — amaterje precejšnje število članov delovnega kolektiva, od katerih je 48 slušateljev položilo izpit za B kategorijo in 52 za A kategorijo.

Letos imajo v načrtu ustanovitev Fotoamaterske sekcije, za katero zlasti nekateri člani kolektiva kažejo veliko zanimanje.

Ustanovitev Občinske zveze PM

Kranj

Na redni letni občni zbor Društva prijateljev mladine ki bo v kratkem, se v Kranju že pripravljajo. Na predlog Zveze prijateljev mladine za okraj Kranj bodo namreč tudi v Kranju ustanovili Občinsko zvezo prijateljev mladine, kakor so to naredili pred mesecem na Jesenicah. Kranjsko DPM trenutno šteje okoli 300 članov, vendar se je ta oblika dela s tolikšnim članstvom pokazala kot neuspešna. Z ustanovitvijo šestih društev bo delo lažje, lahko pa bodo pritegnili v svoje vrste še več članov. Občinska zveza prijateljev mladine v Kranju bo torej imela precej resnega dela.

-an

I. J.

S seje šolskega odbora šole „Simon Jenko“ v Kranju

Prvi predlog pravil osnovne šole

Samo 13,5 odstotkov učencev s slabim redom

V petek, 8. aprila se je sestel šolski odbor šole „Simona Jenka“ v Kranju na svoji drugi skupni z učiteljskim zborom. Po več kot triurni razpravi o zdravstvenem stanju in šolskem uspehu po posameznih razredih so ugotovili, da je zdravstveno stanje učencev te šole zelo slabo. Popolnoma zdravih in brez kakršnihkoli napak je le 58 učencev ali 10,9 odstotka.

Na podlagi vsestranske analize tega stanja je bilo sprejeto priporočilo, da bi zobna ambulanta poslovala dopoldne in popoldne in to vsak dan; le s tako organizacijo bi v grobem lahko zadostili potrebam učencev. Odločili so se tudi za druge ukrepe, da se n. pr. s pomočjo in sodelovanjem zdravstvenega doma ter staršev na eni strani in šole na drugi strani izboljša zdravstvena oskrba otrok itd.

Druga, nič manj važna razprava — učni uspehi na šoli — pa je pokazala dobre rezultate in prizadevanje vsega učnega osebja, saj je samo 13,5 odstotka učencev, ki imajo negativne ocene iz več kot dveh predmetov. Za vse te učence s slabim uspehom so sedaj zadolženi posamezni člani šolskega odbora in učiteljskega zbora. Povezali se bodo s starši in ugotavljali vzroke za slabo napredovanje posameznih otrok. Sprejeli pa so tudi priporočilo,

da šolska skupnost ter mladinska in pionirska organizacija dajo več kolektivne pomoči učencem s slabimi uspehi.

Kot tretja točka dnevnega reda pa so sprejemali predlog pravil osnovne šole, ki po svoji vsebini in obliki daje konkretno obliko dela tako šole in družbenega organa s točno opredeljenimi pravic in dolžnostmi od učenca, učitelja, šolskega odbora pa do

ravnatelja šole. To je prvi predlog pravil, izdelan po novem zakonu.

Izvoljeni člani šolskega odbora so svoje delo na šoli vzeli za resno in doslej še ni bilo primera neopravičenega izostanka. Pa tudi delo v treh komisijah, ki jih je imenoval šolski odbor, poteka resno, z občutkom odgovornosti.

-an

I. J.

PRAVNI NASVETI

P. J., Kranj

VPRAŠANJE: Koliko dni dopusta vam pripada, če vam je umrl vaš ožji sorodnik in ste šli v drug kraj za pogrebom. Delate v gospodarski organizaciji.

ODGOVOR: Po 244. členu zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 53/57) določijo o pravilniku gospodarske organizacije, koliko izrednega dopusta pripada delavcu za primer smrti, rojstva, poroke in tako dalje.

F. V., Trzin

VPRAŠANJE: Zdravili ste se v bolnici, ste samski in vas zanima, koliko boste za ta čas prejeli oskrbnine.

ODGOVOR: V skladu z 29. členom Zakona o zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbencev (Ur. list FLRJ, št. 51/54) vam kot zavarovanci brez družine pripada 50 % nadomestila v času, ko ste se zdravili v bolnici.

B. P., Skofja Loka

VPRAŠANJE: V Ljubljani ste bili v službi. Sedaj je nastal spor in bi radi tožili podjetje. Zanima vas, ali se lahko obrnete na okrajno sodišče v Skofji Loki.

ODGOVOR: Tožbo na delovno razmerje lahko vložite na uradni dan pri Okrajnem sodišču v Skofji Loki, vendar bo ista odstopljena Okrajnemu sodišču v Ljubljani, ki je pristojno za razsojo v skladu z 59.

členom Zakona o pravnem postopku (Ur. list FLRJ, št. 4 iz leta 1957).

P. J., Kranj

VPRAŠANJE: Ker imate družino, ste se zaposlili v gospodarski organizaciji za 4 ure in vas zanima, ali se ta čas šteje v delovno dobo.

ODGOVOR: Po 26. členu Zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 51 iz leta 1957) se šteje zavarovanci, ki dela vsaj polovico predpisane delovnega časa v delovno dobo polovico, če je ta zaposlitev edini in glavni poklic.

B. J., Jesenice

VPRAŠANJE: Na stanovanju imate podnajemnika, ki ima v najemu tudi vaše pohištvo. Ker isti krši hišni red, bi mu radi odpovedali stanovanje.

ODGOVOR: Po novem zakonu o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 16/59 in 47/59) je predpisana pisna najemna pogodba, ki se sklene med podnajemnikom in lastnikom. V pogodbi mora biti naveden odpovedni rok, če tega ni, je enomesečni.

K. J., Kranj

VPRAŠANJE: Ker ste bili zaposleni več let kot rudar, vas zanima, kako se vam ta čas vračuna v delovno dobo.

ODGOVOR: Po 58. členu Zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 51 iz

leta 1957) se čas zaposlitve na podzemskih delih v rudnikih šteje za vsakih 10 mesecev zaposlitve za leto dni.

B. V., Jesenice

VPRAŠANJE: Brez vaše krivde in po nalogu gospodarske organizacije ste bili pred časom dva dni doma. Zanima vas, do koliko prejemkov ste upravičeni.

ODGOVOR: Po 246. členu Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list FLRJ, št. 53/57) pripada delavcu, če pride do prekinitve dela brez njegove krivde nadomestilo v višini, ki je določena v tarifnem pravilniku gospodarske organizacije, toda ne sme biti manjša kot minimalni osebni dohodek.

M. V., Skofja Loka

VPRAŠANJE: V podjetju ste bili zaposleni 4 mesece pred porodom. Sedaj vas zanima, do kolikšnega nadomestila ste upravičeni med porodniškim dopustom.

ODGOVOR: Po 38. čl., toč. 2. Zakona o socialnem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 51 iz leta 1954) pripada zavarovanci, ki je zavarovana manj kot 6 mesecev brez presledka 80 odstotkov nadomestila. Če pa imate zaposlitev pred porodom v podjetju več kot 12 mesecev, to je s presledki v zadnjih dveh letih, vam pripada 100 odstotkov nadomestila.

OBRAZI IN POJAVI

NE DAM SE

Rajko se je od nekdaj priselil, pravzaprav priženil. Andrej pa je znana domača grča. Njegov rod je bil že zdavnaj poglavar v vasi. Kljub temu je med Andrejem in priseljencem Rajkotom nekaj skupnega: oba sta pridna, delavna in gospodarna. In še nekaj je med njima, svojstvenega — oba sta častilcepa in svojevleka. Če sta zadnja izraza morda malce prebuda naj se prizadeti ne užalijo. Tako jih namreč ocenjujejo sami domačini. To so dejali o njima ondan na zboru volkovev, ko so razpravljali o cestah, o skupnem pašniku, ki ga je treba očistiti in ograditi in tudi o razpoloženju ljudi v vasi.

Začelo se je nekega pomladanskega jutra pred leti, ko je Rajko peljal gnoj na njivo.

»Tod ne boš vozil ti pritepenec, dokler sem jaz živ,« je na ves glas kričal Andrej in mu zaustavil pot.

»Zmeraj so tod vozili. Druge vozne poti nimam,« se je branil Rajko in se nekaj časa prepiral. Potem pa je kar pognal junca mimo Andreja in se ni pustil kar tako ugnati.

Začela je pravda za pravdo, ki še danes ni končana. Drug za drugim sta iskala pravnike po Radorljici, po Kranju in tudi po Ljubljani. Razprave na sodiščih so se nadaljevale. Enkrat se je vrnil bolj opogumljen Rajko, češ da so mu dali prav in da mu nihče ne more zapreti edinega dovoza, drugič pa se je vrnil z visoko glavo Andrej, hvalil svojega advokata in pripovedoval po vasi kako bodo »zrihtali« Rajkoto.

Taki so odmevi tožarjenja in sporov med njima. Andrej večkrat zagradil pot do Rajkove njive in preži kdaj bo ta prišel. Potem se navadno vname znova prepri, znova letata k advokatom, navajata nove obtožbe, citirata nove žalitve in podobno. Ljudje pravijo, da sta že veliko zatožarila in znosila advokatom. Kljub temu nihče ne odneha. Toda že od začetka, ko je tisto pomladansko jutro, ko sta se prvič sprla in ko je Rajko spravil junca v blev, so mu sosede svetovale naj se ne žalita, ampak naj se lepo pobotata. Toda on je svojeglavo vztrajal: »Ne dam se! Prav z istimi besedami se zmeraj konča vsak poskus, da bi Andreja umirili in prepričali, da tako pravljanje nima smisla. Ne dam se!« pravi.

Tako se Andrej in Rajko tožarita in kričata drug nad drugim ob vsaki priložnosti ko se najdeta na polju, v gostilni — kjerkoli. Toda to še ni vse. Bilo je lani ob nekem šolskem izletu, ko so se otroci dobredesno stekli zaradi tega. Andrejev sin je zmeraj očital Rajkovi Marjeti, da je njen oče podlež, da si lasti tujo zemljo itd. Marjeta pa, kot je pač že menda privojeno, je vse to vračala v polni meri in še z velikimi obrestmi povrhu. Vse psovke, kar jih je znala iz ceste je uporabila. Hkrati pa je med nekaterimi součenci našla »zavuznike« in spor je domala razdelil razred v dva nasprotna tabora.

Nekaj podobnega je v vasi. Andrej je prejšnja leta dajal sosedom kotel za žganjkuho. Seveda za lepo odplačilo. Lani pa je skoraj vse odpravil z grdimi psovkami in očitki. »Kar je Rajkotu pojdi po kotel, ker držiš z njim,« je kričal po dvorišču. Rajko pa je prej nekaterim sosedom dostavil mleko v zbiralnico. No, lani jeseni, ko se je menda vrnil razočaran z neke razprave, je vsem očital, da drži za Andrejem in naj za to kar sami nosijo mleko kamor hočejo. Takih stvari je veliko z ene in z druge strani. Nekateri vaščani, čeprav jih pravda prav nič ne zanima in so bili prijazni z enim kot z drugim, so se nebotično znašli sredi spora. Seveda se večina vaščanov čudi možakoma, kako da tako trmasto vstrajata vsak pri svojem in obsoja tako početje.

Rajko kakor tudi Andrej pa pravita, da še nista prišla do zadnjih vrat in da bosta pravdo še nadaljevala, čeprav to ne dela časti ne enemu in ne drugemu.

K. M.

GOSPODARSKE VESTI

● **Nove ladje za Argentino.** Strokovnjaki reške ladjedelnice »3. maj« in Splitske ladjedelnice bodo v kratkem končali izdelavo obsežne dokumentacije za 6 trgovskih ladij, ki jih bosta ti ladjedelnice zgradili za argentinsko trgovsko mornarico. Nove ladje bodo imele nosilnost 11 tisoč ton in hitrost 17 morskih milj na uro. Vrednost celotnega naročila bo znašala 23 milijonov dolarjev.

● **Elektrifikacija dalmatinskih otokov.** V kratkem bodo končana dela pri graditvi daljnovežne Mostar-Ston, ki bo oskrboval z električno energijo polotok Pelješac. Od Stona pa bo že v maju zgrajen 35 kV daljnovod do Ogričica, od koder bo zgrajen podmorski kabel na Korčulo. S tem bo Korčula povezana s hidroelektrarno Jablanica. Pozneje pa bo na ta daljnovod in kabel priključen tudi otok Lastovo.

● **Velik izvoz v letošnjem prvem četrtletju.** V letošnjem prvem četrtletju smo izvozili za 35 milijard dinarjev blaga, kar je za 5 milijard dinarjev več kot lani v istem razdobju. V izvozu so udeleženi industrijski izdelki s 26 milijardami, medtem ko smo kmetijskih proizvodov izvozili za 9 milijard. Med industrijskimi izdelki smo izvozili največ usnjenih izdelkov, lesa in pohištva ter izdelkov barvaste in črne metalurgije, medtem ko so med kmetijskimi proizvodi na prvem mestu poljedelski in živinorejski proizvodi.

● **Nove mednarodne letalske zveze.** Vzhodnonemška letalska družba »Interflug« je pred kratkim odprla redno letalsko zvezo med Vzhodnim Berlinom in Beogradom, preko Budimpešte. Razen te družbe bo vzdrževala to zvezo tudi nemška družba »Deutsche Lufthansa«, medtem ko bodo letala JAT vzdrževala zvezo z Vzhodnim Berlinom preko Zagreba in Prage. Te dni je bila odprta tudi nova letalska zveza Zagreb-Rim, ki bo obratovala dvakrat tedensko kot del redne letalske zveze Beograd-Rim.

● **Avtobusna zveza Ljubljana-Niš.** Beograjsko avtobusno podjetje »Lasta« je v kooperaciji z ljubljanskim turističnim podjetjem »Kompas« odprla novo avtobusno zvezo Ljubljana-Niš. Avtobus odhaja iz Ljubljane zjutraj, v Niš pride še isti dan zvečer, naslednjega dne zjutraj pa se vrača v Ljubljano.

● **Uvoz opreme za gostinstvo.** Na nedavnem sestanku predstavnikov gostinstva in uvoznikov, ki je bil sklican na pobudo Jugoslovanske investicijske banke, so obravnavali dosežene rezultate pri uvozu opreme za gostinstvo. Na sestanku je bilo ugotovljeno, da bo treba še precej prizadevanj, če bomo hoteli uresničiti letošnji program uvoza opreme za gostinstvo, ki predvideva uvoz celotne opreme za 17 ekspresnih restavracij in 26 dnevnih barov, prav tako pa tudi uvoz naprav in strojev za posamezne industrijske objekte, jedilnega pribora in druge opreme, ki je potrebna za gostinstvo.

● **Prve domače stereogramofske plošče.** V zagrebški tovarni gramofonskih plošč »Jugoton« so pričeli izdelovati stereogramofske plošče, ki se bistveno razlikujejo od dosedanjih mikroplošč. Na nove plošče je zvok posnet dvodimenzionalno in zaradi tega napravi reprodukcija vtis neposrednega glasbenega doživljanja. Poslušalec ima ob igranju občutek kot da se nahaja v koncertni dvorani.

● **Novi priključki za traktor »Zadrugar«.** Na letošnjem mednarod. kmetijskem sejmu v Novem Sadu bodo razstavili nekaj novih traktorskih priključkov za traktor »Zadrugar«. To bodo rahljalci za napravo za dodatno gnojenje ter priključki za nakladanje, ki jih izdelujejo v tovarni kmetijskega orodja in strojev »Lipos« v Tuzli.

250.000 kg jabolk v letu 1970

Upoštevač ekološke in gospodarske pogoje, v katerih se nahajajo in se bodo razvijala posestva v kranjskem okraju, je na posameznih posestvih predvidena naslednja proizvodna usmeritev: Posestva Hrastje, Zabnica in Škofja Loka, ki so v bližini močnih industrijskih središč, bodo redila v glavnem molzno živilo. Poljedelstvo bo tu podrejeno živinoreji. Kot tržni višek poljedelstva bo nastopal le krompir in manjše količine pšenice. Krmna žita bodo na posestvih uporabljali sami. Posestvi Hrastje in Škofja Loka bosta tudi pitali mlado govedo, Hrastje pa zaradi bližine mlekarne, ki daje precejšnje količine odpadkov, tudi mesnate prašiče.

Posestva Poljče, Bled in Predvor se bodo specializirala na živinorejo in sadjarstvo. Poljedelstvo bo tu služilo izključno le za potrebe živinoreje. Posestvo Kranj pa bo v glavnem pridelovalo zelenjavo.

Podatki plana proizvodnje na kmetijskih posestvih v letu 1963 kažejo, da bodo posestva lahko že v kratkem zagotovila 50 % sedanjih količin organiziranega odkupa mleka v okraju ali 22 % celotne prodaje mleka, predvidene po planu za leto 1960. S tem bo istočasno rešen tudi pereč problem preskrbe Jesenic z mlekom. Pomemben faktor bodo postala posestva tudi za preskrbo z govejim in svinjskim mesom, zlasti pa še z zelenjavo. Od ostalih pridelkov bodo leta 1963 imela kmetijska posestva v primerjavi s sedanjim celotnim odkupom v okraju naslednje viške: govejega mesa za 11 % več, prašičjega mesa za 4 % in krompirja za 7 % več.

Plantazni nasadi jablan, ki bodo osnovani že letos na površini

48 ha v Poljčah, Predvoru in na Bledu, predstavljajo dolgoročno investicijo. Predvidoma bodo v letu 1970 že lahko dali približno 250.000 kg jabolk, nato pa postopoma iz leta v leto več tako, da je v letu 1975 že možen pridelek 500.000 kg najkvalitetnejših jabolk. Nasadi črnega ribeza, ki so prav tako osnovani na omejenih posestvih na površini 13 hektarov, bodo polno obrodili že v letu 1964. Od njih pričakujejo približno 50.000 kg tega močno iskanega sadeža.

Promet bo treba modernizirati

V začetku aprila je bil v Beogradu prvi kongres Zveze prometnih tehnikov in inženirjev Jugoslavije, na katerem so predstavniki gospodarskih organizacij železniškega, rečnega, cestnega in ptt prometa razpravljali o najrazličnejših problemih s področja napredka prometa, med drugim o modernizaciji prometa, o sedanjem stanju prometnega omrežja in opreme, o organizaciji prometa itd. V referatu o razvoju prometa med leti 1947 in 1955 je bilo poudarjeno, da v tem razdobju ni bilo večjih težav po modernizaciji. Med večje uspehe v tem razdobju bi lahko šteli le graditev novih železniških prog za osni pritisk 24 ton in graditev avtomobilske ceste Beograd-Zagreb ter graditev nekaterih drugih sodobnih cest. Dalje ugotavlja poročilo, da večina voznega parka v železniškem prometu izhaja iz časa pred prvo svetovno vojno in nekoliko let po njej.

Podobno je bilo tudi stanje v pomorskem prometu, vendar je bilo zaradi nabave in graditve novih sodobnih ladij precej lažje zamenjanega. Slabše rezultate pa smo dosegli v modernizaciji naših pristanišč. Sistematična gradnja pristanišč se je pravzaprav začela šele s petletnim planom za razdobje 1957-1961, ki pa bo že kmalu dala pomembnejše rezultate.

Intenzivnejši razvoj je dosegel tudi cestni promet neposredno pred pričetkom izvajanja petletnega plana gospodarskega razvoja, predvsem glede modernizacije voznega parka in cestnega omrežja. V zadnjih letih se opaža napredek tudi v ptt prometu, to je v uvedbi in graditvi UKV omrežja in v telefonsko-telegrafskem prometu kot tudi v večji uporabi moderne opreme.

Na kongresu so sprejeli resolucijo o smernicah za bodoče delo in o nalogah, ki poudarja, da se bodo Zveza in njene organizacije trudile za ustanavljanje znanstveno - raziskovalnih ustanov, laboratorijev in študijskih skupin, da bi s tem lahko čimprej uvedli čimsodobnejšo prometno tehniko in organizirali najbolj racionalne tehnološke procese transporta. Velikega pomena za nadaljnje delo bo tudi okrepitev zvez in sodelovanja z drugimi družbenimi organizacijami, posebno s Socialistično zvezo, društvi ekonomistov, sindikati in ljudsko tehniko.

Prireditve v sezoni 1960 na Bledu

Novosti tudi letos - Nekatere predstave so postale splošno priljubljene

Za nami sta dve sezoni zelo pestrega in dokaj kvalitetnega sporeda zabavnih in kulturnih ter družabnih prireditev na Bledu. Izkušnje so pokazale, da je bogat in zanimiv družaben in umetniški spored prireditev privabljal čedalje večje število zvestih poslušalcev iz vrst domačin in tujih gostov.

Na izkušnjah, pridobljenih zlasti v zadnjih dveh letih, je tudi že za letos pripravljen spored poletnih blejskih prireditev. Vse kaže, da so se nekatere od teh že močno priljubile in so zavoljo tega postale že nekako tradicionalne. Med njimi naj omenimo glasbeno zabavno revijo Bled, »O, ti moj Bled« in »Pokaži, kaj znaš!« - Izvolitev MISS BLED, Piknik, razne plesne in druge družabne revije, ki so se že domala ukoreninile. Predvsem pa je prirediteljem uspelo nekatere ansamble in umetnike pridobiti za vsakoletno sodelovanje. Skoraj stalen gost v sezonejskih prireditvah na Bledu je Slovenski oktet iz Ljubljane, dalje solisti ljubljanske opere, ansambel jugoslovanskih narodnih plesov in pesmi LADO iz Zagreba, folklorne skupine Tine Rožanc iz Ljubljane, Glasbena šola in Prešernov pevski zbor iz Kranja, ansambel narodnih plesov in pesmi z Jesenic, nek-

klorna skupina in pevski zbor z Bleda in drugi. — Omenjene umetniške in zabavne skupine bodo tudi v letošnjem sporedu zastopane z več prireditvami, kajti med občinstvom so si že pridobile simpatije in priznanje. Prijetna novost v letošnjem umetniškem sporedu bo uprizoritev komične opere »Don Pasquale« na blejskem gradu; domač spored jugoslovanske narodne glasbe pa bo letos obogatil ansambel »Dalmacija« ob spremljavi instrumentalne skupine Maria Nardelli. Pri letošnjih prireditvah bo sodelovala tudi Radiotelevizijska Ljubljana, in sicer z oddajo »Pokaži, kaj znaš!«, 3. junija, 13. julija je na sporedu televizijska oddaja oddaja koncerta jugoslovanskih opernih pevcev ob spremljavi simfoničnega orkestra RTV Ljubljana.

Letos se bodo začele prireditve 1. maja z veslaško regato, ki bo dokončno izločila kandidate za Olimpijado v Rimu. Vrstile pa se bodo med vso sezono v maju, juniju, juliju, avgustu in do konca septembra. Koledar celotnega sporeda in drugih zanimivosti bo objavljen v »Turističnih informacijah«, v majhnem priručniku, ki ga tiskajo vsako leto v štirih jezikih. Izšel bo že do 1. maja.

jb

Tovarna „Jelovica“ na Trati bo že letos izpolnila petletni plan

Medzadružni lesni kombinat »Jelovica« na Trati pri Škofji Loki zaposluje 466 ljudi. Podjetje si je za tretje obdobje svojega razvoja postavilo nalogo, da z istim številom delavcev in z manjšo uporabo surovin doseže večjo proizvodnjo. V ta namen so že uvedli premijo za znižanje lastne cene proizvoda, ki zajema vse zaposlene. Normative so revidirali za 22 %. V proizvodnem procesu prihajajo zdaj na industrijsko izdelavo spalnic, pohištva in še nekaterih ostalih

artiklov. Podjetje teži za izdelavo končnih izdelkov, medtem ko bodo postopoma opustili proizvodnjo polizdelkov in grobih izdelkov. Končni izdelki, na katere se bodo specializirali, zahtevajo sicer več več dela, pa manj materiala.

Podjetje ima v načrtu gradnjo novega objekta, v katerem bodo izdelovali iveraste plošče; te so podobne lesonitu, le da so debelejšje. Izdelovalci jih bodo iz lesnih odpadkov.

Z načrtno organizacijo dela in z izpopolnitvami ter rekonstrukcijo obratov so v »Jelovici« že ob koncu lanskega leta dosegli višino planirane proizvodnje za leto 1961. Ob koncu letošnjega leta pa predvidevajo, da bo petletni perspektivni plan »Jelovice« v celoti izpolnjen.

Izdelki Medzadružnega lesnega kombinata »Jelovica« na Trati (furnir, trd rezan les, montažne hiše in delno tudi zaboji) so zelo iskano blago na domačem in na tujih tržiščih.

Od leta 1956 do 1960 je število delavcev v »Jelovici« poraslo le za 3,5 %, medtem ko se je v istem razdobju bruto dohodek povečal za 44,3 % (od 644 milijonov dinarjev na 937 milijonov dinarjev). To zgovorno dokazuje, da v »Jelovici« plan, ki so si ga postavili, uspešno izpolnjujejo.

V. R.

Reševanje socialnih problemov

Obrnili smo se na Janeza Kosa, socialnega delavca, zaposlenega na Občinskem ljudskem odboru v Škofji Loki, da nam pove nekaj o delu in problemih, ki jih srečuje pri svojem poslu.

»Zanima nas, kaj pravzaprav rešuje Svet za socialno varstvo?«

»Naš Svet ni samo zato, da bi nudil »reševanje« le denarno podporo, kot navadno mislijo ljudje. Naše delo ima širši značaj in večje pristojnosti v okviru reševanja družbenih in socialnih problemov. Rešujemo probleme nezakonskih otrok, skrbimo za mladoletnike, za borce iz NOB in otroke padlih staršev v NOB; nadalje rešujemo probleme onemoglih in le-tem nudimo vsestransko pomoč, zatiramo alkoholizem in razne vrste bolezni. Težimo za tem, da lajšamo te težave povsod tam, kjer se le-te pojavljajo ter z vsestransko pomočjo pomagamo povsod, kjer je to potrebno.«

»Ali bi nam lahko povedali nekaj najbolj perečih socialnih problemov v škofjeloški občini?«

»Nezakonski otroci — to je problem, ki se iz leta v leto večja. Od 1955 do 1959 se je rodilo okrog 200 nezakonskih otrok na našem območju. Imamo primer, ko ima mati 7 nezakonskih otrok. Da bi vsaj delno rešili ta problem, bi morali pooprrediti moralno odgovornost moških — posebno nekaterih — ki nočejo plačevati vzdrževalnine za svoje otroke. Dobro imamo razvito rejniško službo, saj je 12 otrok, ki žive v neurejenih družinskih razmerah, oddanih v varstvo družinam, ki skrbijo za zdrav in pravilni razvoj in vzgojo otrok. Vso skrb moramo letos posvetiti preživeli borcem. V naši občini je 70 otrok padlih borcev, zato bomo morali tudi tem posvetiti mnogo pozornosti.

Precej težav imamo s preužljkariji. Njihovi gospodarji jih do- nikrat niso zmogli preživljati,

Na vrsti so kolesarji

Kot smo že pisali, se je v nedeljo, 3. aprila, pričela po vsej Sloveniji in tudi v našem okraju velika akcija za vzgojo v cestnem prometu. Vendar pa so se že ob začetku pojavile nekatere težave, predvsem nerazumevanje nekaterih do te koristne akcije. Tak primer se je zgodil v Osnovni šoli v Zirovnici in v Zgornjesavski dolini, kjer vodstva šol niso za to akcijo pokazala nobenega zanimanja. Kaj slab odnos do cestno-prometne vzgoje sta pokazali tudi občinski komisiji v Bohinju, kjer je promet sorazmerno zelo razvit, in v Zireh. Doslej še nobenega predstavnika teh dveh komisij ni bilo na nobeno sejo, ki jo je v ta namen sklicala okrajna komisija za propagando in vzgojo v prometu. Nasprotno pa moramo pohvaliti ostale občinske komisije in šole, ki so se tega dela oprijele precej resno.

PAZI: NA CESTI NISI SAM Kolesarska akcija je prva v skupini podobnih akcij zato, ker so zakrivali največ prometnih

nezgod prav kolesarji. Namen akcije je izboljšati red in varnost na cestah ter zmanjšati število prometnih nesreč, v katerih so soudeleženi kolesarji.

● Lani je bilo v Sloveniji 5300 prometnih nesreč, ki so terjale 250 mrtvih, okoli 4000 hudo poškodovanih in več tisoč lažje poškodovanih. Med temi je bilo 60 mrtvih in nad tisoč hudo poškodovanih in še več lažje ranjenih kolesarjev.

Od leta 1954 do leta 1960 je naraslo število motornih vozil od 8000 na skoraj 60.000, razen tega pa kroži po naših cestah med majem in oktobrom še 310 tisoč vozil inozemskim turistov, nad pol milijona naših kolesarjev, deset tisoč vprežnih vozil in množica pešcev. Ves ta promet pa zahteva določen red in disciplino, ker bo le tako manj nesreč.

● Lani je bilo na vseh cestah kranjskega okraja skupaj 537 nesreč, in to na cesti I. reda 192, na cesti II. reda 164, na cesti III. reda 125 in na cesti

IV. reda 55 nesreč. V vseh teh primerih so na cestah precej nesreč zakrivali tudi kolesarji. Največ žrtev je bilo zato, ker niso nakazovali smeri, ko so zavijali v levo; sledi vožnja brez luči in odbojnega stekla, nesreče zaradi vinjenosti, vožnje vstric, vožnje z odprtim dežnikom v roki, vožnje nepravilnih predmetov itd.

Letos boste morda tudi vi števila v statistiki prometnih nesreč pri ONZ. Lahko pa si pomagajte. Udeležujte se predavanja o prometni varnosti, berite propagandni material, ki je tiskan nalašč za to akcijo, seznanjajte se s prometnimi predpisi in sploh storite vse, da boste tudi vi pametni in disciplinirani koristniki cest.

● Prav gotovo se bo med akcijo zaostrovalo kaznovanje kršilcev prometne varnosti. Seveda pa ta strogost tudi po tej akciji ne bo popustila. Sicer pa je vse to namenjeno le vaši varnosti, čuvanju vašega življenja.

OBVEŠČEVALEC

mali oglasi

Prodaj Vespa samo za 60.000 dinarjev zaradi denarne potrebe. Naslov v oglasnem oddelku. 1371

Čevlarska podjetja pozor! — Prodaj nov čevlarski stroj Pfaf plošč šeparico s knižblom, preizkušeno za vsako usnje. Naslov v oglasnem oddelku. 1372

Prodaj žensko Puchovo kolo. Naslov v ogl. oddelku. 1373

Prodaj šivalni stroj, ženski, z dolgim čolnikom. — Pogačnik Franciška, Suha 62, Skofja Loka. 1374

Prodaj vzdrljiv desni štedilnik in večna vrata. Cimžar Alojz, Zg. Bela 21, Predvdor. 1375

Prodaj skoraj novo krilno črpalno za vodo št. 4. Solar Jože, Sv. Duh 58, Sk. Loka. 1376

Prodaj ugodno novo frizersko haubo. Naslov v oglasnem oddelku. 1377

Prodaj večjo količino semen-skega krompirja »Merkur«. Naslov v oglasnem oddelku. 1378

Prodaj 1000 lepih sadik vrtnih jagod in dvojna stara železna vrata. Grašič, Polica, Naklo. 1379

Dam v najem ali prodaj travnik in njivo na Miljah. Naslov v oglasnem oddelku. 1380

Motorni kolesi — Viktorija 250 ccm, Aero sport in AJS 500 ccm, oba lepo ohranjena ugodno prodaj. Sušteršič Viktor, Zg. Bitnje 101, Zabnica. 1381

Kupim žganjekuharski kotel 70 do 80 litrov z napravo za mešanje brozge s pečjo ali brez. Naslov v ogl. oddelku. 1382

Kupim kravo s teletom — dobro mlekarico. Lokar Janez, Jezerska 44, Kranj. 1383

G. D. Primskovo sprejme hišnika. Pogoji: zamenjava stanovanja, ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 1384

Prodaj takoj avto Opel Olympia Rekord 1955, odlično ohranjen. Ogled od 15. ure dalje vsak dan. Krznarič Pavel, Mojstrana 80. 1385

Prodaj »Puch« 175 ccm, dobro ohranjen. Pušavec Franc, Voglje 61, Šentur. 1386

Prodaj konja 2 leti starega. Zgornja Besnica 21. 1387

Moped dobro ohranjen ugodno prodaj. Ogled samo popoldan od 15. ure dalje. Sempetrska 42, Stražišče. 1388

Prodaj motorno kolo NSU-MAXI 175 ccm, skoraj nov, Naklo 61 pod »Gotovina«. 1389

Prodaj moped Colibri. Primskovo, Stirnova 10, Kranj. 1390

1890—1906, trdo vezano, 40 kg pr-16 knjig Briefmarken žurnal 1890—1906, trdo vezano, 40 kg prvovrstne žime, hrastovo mizo s štirimi stoli, 1 samokolnico, 3 ročni voziček na dva kolesa, ugodno prodaj, Kolodvorska 1, Radovljica. 1391

Puch 200 ccm, model 41, ugodno prodaj. Ogled v nedeljo 17. aprila. Dolenc, Skofja Loka, Puštal 95. 1392

Kupim dobro ohranjen pletilni stroj št. 860. Tičar Angela, Zavod za rehabilitacijo invalidov, Linhartova 51, Ljubljana. 1393

Tovarniški delavki dam hrane

in stanovanje. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 1394

Prodaj moped »Simson« ali zamenjam za malo rabljen DKW 125 ccm. Naslov v oglasnem oddelku. 1395

Prodaj radijski sprejemnik »Pionir«. Ima še 2 meseca garancije. Naslov v oglasnem oddelku. 1396

Iščem starejšo žensko, ki bi mi 5 ur popoldne pazila 1. leto starega otroka. Naslov v oglasnem oddelku. 1397

kvalificiranega voznika motor-nih vozil (Uradni list LRS, številka 24/1953) prijave za tečaj. Prijavijo naj se kandidati, ki žele postati poklicni šoferji, in da imajo pogoje za pristojnost k iz-pitu, za položitev kvalifikacije iz prometne stroke.

Prijave sprejema tov. Jeranko »Komunalni servis« Mladinska ulica št. 1, Kranj, od 15. do 30. aprila 1960 v dopoldanskih urah. Po njemu se dobijo tudi tozadevna pojasnila.

Upravni odbor

kino

Bled: 15. aprila ob 20. uri ter 16. aprila ob 17. in 20. uri angl. barvni film »PESEM MRTVIM LJUBIMCEM«.

Radovljica: 13. aprila ob 17.30 in 20. uri franc. cinem. film »ZALJUBLJENCA«; 15. in 16. aprila ob 20. uri ameriški cinem. film »TRIJE EVINI OBRABI«.

Kropa: 14. aprila jugoslovanski film »SESTAVLJEN PROGRAM 3« in sovjetski film »VELIKI POZIV«.

Kranj »STORŽIČ«: 13. aprila ob 10. uri matineja nem. filma »DEKLE ROSEMARIE«; ob 15., 17.30 in 20.30 pa ameriški barvni cinem. film s stereofonskim zvokom »MESTICE PEYTON«; 15. in 16. aprila ob 10., 15., 17.30 in 20.30 ameriški barvni cinem. film s stereofonskim zvokom »MESTICE PEYTON«.

Skofja Loka »SORA«: 15. in 16. aprila ameriški cinem. »KOMU ZVONI« in »VITEZI OKROGLE MIZE«.

Železniki »OBZORJE«: 15. in 16. aprila ob 20. uri amer. barv. film CLOVEK BREZ ZVEZDE«.

Duplica pri Kamniku: 15. in 16. aprila ob 20. uri franc. cinem. barv. film »NOTERDAMSKI ZVONAR«.

Kamnik »DOM«: 14. aprila ob 17.15 uri jugosl. film »DOBRI STARI PIANINO«.

IZID ZREBANJA JUGOSLOVANSKE LOTERIJE, ki je bilo 10. aprila v Beogradu Srečke s končnicami, ki so zalele dobitke dinarjev:

20	400
40	400
50	800
60	400
80	1.000
0910	20.000
44490	30.000
64590	100.000
079040	500.400
292830	2.000.000
1	300
27591	80.300
67321	60.300
94051	80.000
103141	3.000.300
982	6.000
50812	60.000
96232	30.000
23	400
53	400
63	400
83	600
243	4.000
4653	20.400
01303	60.000
31113	30.000
90263	50.400
495393	700.000
734873	300.000
00254	80.000
51414	80.000
52874	30.000
98264	50.000
219344	300.000
45	2.000
55	600
02515	100.000
04145	62.000
06255	100.000
31665	30.000
74455	50.600
786	4.000
46526	30.000
81676	50.000
92486	30.000
196146	200.000
618766	300.000
7	300
15987	30.300
34017	80.300
58357	50.300
70727	100.300
94257	50.300
93888	3.000
407297	400.300
168	10.000
72468	50.000
82868	30.000
93868	30.000
404078	1.000.000
139	6.000
989	4.000
16359	60.000
66089	50.000
777889	200.000

„Odmevi izpod Krvavca“

»Odmevi izpod Krvavca« — to je glasilo pionirjev osnovne šole v Cerkljah in okoliških šol. Majhna brošurica je to, vendar je v njej vse polno člankov, pesmic in risb. Pridnim učencem pomaga pri urejanju učitelja Jože Varl.

Mnogo zanimivega in lepega napišejo pionirji. Kdor prebere to knjižico, s skrbjo in ljubeznijo urejevano, bo zvedel prav vse o delu in življenju tamkajšnjih mladih ljudi. Sestavki učencev se vrstijo v rubrikah »Naše delo«, »Doživeli smo«, »Odprimo našo pošto«. — V zadnji letošnji številki pišejo o svoji pionirski zadrugi o pripravah za mladinsko pravljeno igro »Pehta«, o ustanovitvi športnega društva; pionirka je napisala kdaj in kje je videla Tita, drugi so spet objavili zgodbi iz domačega življenja itd.

Zvedeli smo, da bodo v kratkem izdali že četrto številko glasila z naslovom »Odmevi izpod Krvavca«. Danes pa bomo objavili nekaj sestavkov in pesmico cerkljanskih pionirjev.

Šolske in razredne skupnosti

Šolske in razredne skupnosti se ustanovljajo po šolah široma Slovenije. — Tudi na naši šoli smo učenci sedmega in osmega razreda izbrali in skupaj izvolili šolski odbor šolske skupnosti. Potem, ko nam je tovariš upravitelj povedal dolžnosti in pravice te šolske skupnosti smo pričeli z volitvami. Odbor šolske skupnosti sestavljajo Miha Bohinc — predsednik, Helena Slemc — tajnik, Mira Bobnar, Marjeta Robas in Vido Močnik pa so člani.

Odbor se je po volitvah takoj sestel in se pomenil o bodočem delu in nalogah. Na prvi prihodnji seji pa se bo lotil še drugih nalog in pomagal pri doseganju še večjih učnih in vzgojnih uspehov šole.

Učenci 7. in 8. razreda so tudi izvolili svoje razredne skupnosti. Čaka nas samo še delo, ki pa se ga bomo lotili z vso resnostjo.

Naš pes Luks

Mi imamo lepega psa, ki mu pravimo Luks. Je velik, šarplaninski volčjak in je tudi dresiran. Zna razne umetnije. Če mu vržem kamen v vodo, ga prinese iz vode. Skače čez vsako, še tako visoko ograjo. Kadar skače, skoči tako lepo, kakor bi zaplaval. Z menoj gre v trgovino in nese cekar. Vsi ga imamo radi, ker je priden in čuva našo hišo. Če kdo pride k nam, laja, da se ga vsak boji. Z muce se ne moreti videti. Če se zagledata, muca pihla. Luks se pa zaganja proti njej in laja. Mali mucek, ki mu pravimo Mišo, pa se ga nič ne boji. Če prideta skupaj, se nekaj časa gledata. Včasih ga Mišo tudi s kremplji malo po-boža. Ko vidi Luks, da se ga Mišo nič ne boji, ga tudi on pu-sti pri miru.

Naš Luks zelo rad lovi miši po polju ali pri kozolcu. Na vrtu za hišo, kjer imamo zasa-dik drevesa, pa velikokrat ujame kakšnega voluharja.

Vida Bohinc, 4. a r.

MLADA RAST

Toplo spomladansko sonce je privabilo v naravo tudi mlade risarje iz osnovne šole v Skofji Loki, ki pridno upodabljajo škofjeloško okolico. Pod vodstvom prof. Pavla Bozovičarja, akademskega slikarja, ti mladi ljudje s čopičem in svinčnikom upodabljajo motive iz narave

MLADI ŠAHISTI V POLJANAH

V nedeljo, 10. aprila, je bilo v Poljanah vse polno mladih šahistov iz celega območja škofjeloške občine. V zadržnem domu so polni optimizma vleli potezo za potezo in se pote-govali za prva mesta. 200 mladih šahistov se je nagibalo nad črno-belimi šahovnicami. Tišino je nenadoma prekinil droban glas pionirke, katerega glavnica je komaj segala čez mizo: »Je že mati!« Prišel je vodja in z resnimi očmi pogledal figure na šahovnici, da vidi, če je res. Seveda, pionir iz Poljan je imel prav — matiral je svojega nasprotnika. Navzoči so lahko še nekaj opa-pa so člani.

Mihec in njegova nezgoda

Tekel Mihec je po cesti, da bi v šolo prej prišel, vendar je po vsej nerodi v stransko ulico zašel.

Ves se zmeden je ustavil, brž na uro se ozrl, spet je grozen tek zastavil, da bi šole ne zamudil.

A med potjo spet nezgoda, grozna se mu pripeti, padel v jarek je neroda, ker previden bil spet ni.

Ves je moker ven prilezel torbico v rokah držeč, hitro v šolo jo odkuril, ker bila je ura osem preč.

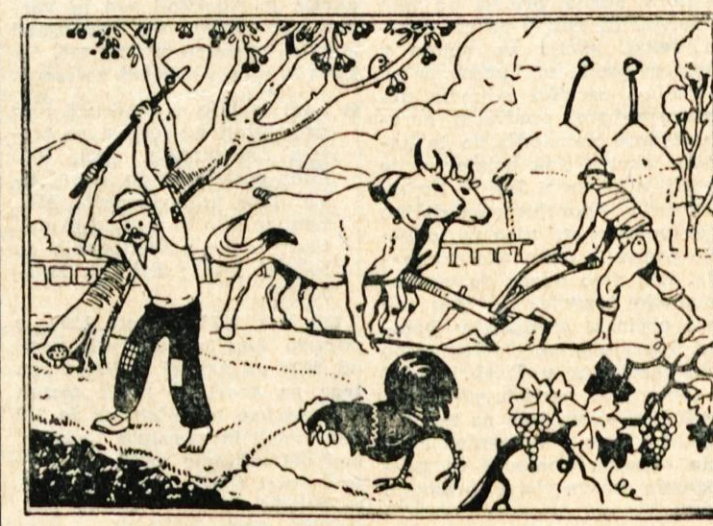
Slavka Slemc, 3. a

NAŠA PIONIRSKA ZADRUGA

Na mnogih šolah ustanovlja-jajo pionirske zadrugi in ena iz-med teh šol je tudi naša. Imamo dve parceli. Na eni smo že posadili 900 sadik črnega ribe-za, na drugi pa prav v zadnjem času — tik pred snegom — 1200 sadik. Poskrbeli smo, da bosta parceli dobro pognojili. Zato pripravljamo obširno akcijo, ko bomo od naših staršev in so-sedov prosili gnoj, ga pripeljali na parcelo in sadike dobro po-gnojili. Od uspešnega delova-nja zadruga zavisi denarni us-peh. Dobljeni denar bo last zadrugi, ki se bodo sami domenili, zakaj bodo denar po-rabili. Tudi kmetijsko posestvo v Cerkljah je moralo pospra-viti jeseni veliko poljskih pri-delkov. Tedaj smo jim prisko-bili zadrugi na pomoč. Po-birali smo krompir in zasluzili 12 dinarjev od gajbice. Kar tekmovali smo kdo bo pobral več. 7. in 8. razred sta nabrala 133 gajbic, 5. a 49 in 5. c 101 gajbico. Skupaj smo torej na-brali 238 gajbic in zasluzili 3396 dinarjev. 4. a in 4. b pa sta na posestvu pulila dve uri repo in zasluzila 4144 dinarjev. Prislu-ženi denar bomo porabili za iz-lete.

Naša zadruga ni še dolgo osnovana, vendar deluje dobro. Se bolje pa bo ko bo tobo vidni prvi uspehi našega dela.

Maks Kne, Biha Bohinc, 8. r.

Na kmetih

Risar, ki je narisal to sliko, je zagrešil 12 napak. Ugotovi jih. Primerjaj nato dobljene napake s seznamom, ki ga bomo objavili v naslednji številki.

Rešitev NAPAKE V RISBAH:
1. hruska ne raste v močvirju.
2. race ne čepijo na drevju.
3. veslača veslata drug proti dru-gemu.
4. pes je čuvaj in ne lov-gemu.
5. buldogi imajo odsekan rep.
6. lovec ima skorenjen samo na eni nogi.
7. lovec je zatisnil napačno oko.
8. na puški je ko-pito narobe.
9. lovec ima pas z naboji narobe pripet.

„TERMIKA“

OBRAT ŠKOFJA LOKA - BODOVLJE

potrebuje strojnega tehnika

ali absolventa industrijske (delovodske) šole za pripravo dela in vodenje delavnic. Potrebno je nekaj let prakse.

Prijave na upravo podjetja »TERMIKA«, Ljubljana, Titova 20 b.

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so na zad-nji poti spremili našega dobrega moža in očeta

IVANA GRMEKA,

finančnega preglednika v pokoju Posebno zahvalo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za pomoč in darovanje vencev.

Zalujoča žena Franciška, sinovi: Broni, Tone, Stane in Lojze

ŽIVAHNE PRIPRAVE

Reporterjevi zapiski o tem, kaj imajo, kaj nimajo, kaj bodo imeli in kaj še manjka turizmu na Bledu

- Bled je eno najpomembnejših turističnih središč v Sloveniji in Jugoslaviji.
- V gospodarstvu blejske občine zavzema turizem najvidnejše mesto. Kljub temu pa je današnja stopnja razvoja materialnih osnov turizma tako v gostinstvu in trgovini kot tudi v komunalnih in drugih turističnih objektih zelo nizka. Investicije v ta namen so bile po vojni malenkostne, porabljene v glavnem za skromno vzdrževanje in obnovo, ne pa za nove objekte.
- Glede prenočitvenih kapacitet je Bled v primerjavi s predvojnimi stanjem izredno nazadovale: leta 1940 je bilo vseh postelj 3000, danes pa jih je samo 2334. To pomeni, da ima Bled danes samo nekaj več postelj za turiste kot leta 1913, ko jih je bilo 2100 ali za približno 33 odstotkov manj kot v letu 1940. V primerjavi z letom 1940 se je število ležišč v hotelih zmanjšalo za 21,5 odstotka, v pensionih oziroma počitniških domovih za 56 odstotkov, v prenočiščih in gostilnah pa za 43,3 odstotka.
- Takemu zmanjšanju prenočitvenih kapacitet se pridružuje še ena pomanjkljivost — izredno slabo stanje: objekti so zastareli, močno iztrošeni, predvsem oprema

in inventar, mehanizacija gostinskih obratov je skrajno pomanjkljiva. Po vojni je bilo vloženih v gostinstvo komaj 200 milijonov dinarjev, to pa v glavnem za obnovo, popravila in zamenjave.

- Bledu primanjkuje tudi objektov za razvedrilo, prav tako pa tudi za prirejanje raznih kongresov, zborovanj in ostalih prireditvev.
- Pomanjkljiva in slabo opremljena je tudi trgovska mreža, predvsem v ožjem, izrazito turističnem teritoriju okoli jezera.
- Po vojni je bilo za turistično dejavnost najbolj uspešno leto 1955, ko se na Bledu zabeležili skupno 46.585 gostov in 176.247 nočitev. Skupno število gostov iz leta 1955 pa je bilo preseženo že v letu 1958, lani pa so presegli tudi že število inozemskih gostov iz leta 1955, in sicer za 2439, prav tako pa tudi število inozemskih nočitev, ki so lani porasle za 11.372.
- Po dosedanjih študijah bi dosegel Bled največjo stopnjo turističnega razvoja pri približno 4500 do 5000 posteljah z vzporednimi objekti, kar bo treba predvsem upoštevati pri nadaljnjem urbanističnem urejanju Bleda.

BLED, prve dni aprila...

Lep sončen zgodnjepomladanski dan. Skoraj tople — če ne bi bilo vetra — in skoraj — dolgčas...

Jezerska gladina je rahlo valovita; nad njo — ob prepadnih stenah gradu — jedra jata kavk: kot drobni, temni oblaki nad blejskim turizmom, tako se zdi človeku, ki jih opazuje...

»PRIČAKUJEMO USPEŠNO TURISTIČNO SEZONO!«

Tako nama je rekel tajnik Občinskega ljudskega odbora Bled Franc Smid, ko sva ga pred dnevi obiskala z našim fotoreporterjem.

»Sicer družbeni plan za leto 1960 v turizmu in gostinstvu ne predvideva bistvenega povečanja prometa,« je potem nadaljeval, »vendar vse dosedanje priprave kažejo, da bo letošnja turistična sezona boljša kot lanska. Od 1. maja dalje bodo polno zasedene vse hotelske kapacitete, glavna sezona pa se bo pričela junija.«

Samo kratek sprehod po Bledu je potreben, da človek ugotovi, da so priprave na letošnjo turistično sezono res sila živahne:

Do 1. maja bo pričela obratovati nova kavarna Parkhotela v Kazini, ki bo imela približno 150 stolov več kot prejšnja.

Tudi dependansa Jelovice — Mežaklja — bo urejena do 1. maja in sposobna sprejeti prve goste.

V letošnji turistični sezoni bo služil svojemu namenu tudi že del sodobno urejenih gostinskih prostorov na gradu.

Do sezone bo v bivšem Bunker baru urejena tudi nova mlečna restavracija, ki je zdaj še v zelo neokusni leseni baraki nasproti avtobusne postaje ob hotelu Jelovica.

Do sezone bo urejen tudi novozgrajeni del Grajskega kopališča, jeseni pa bodo začeli obnavljati in urejati stari trakt.

Družbeni plan za letošnji določa, da morajo biti do 1. maja usposobljeni spodnji prostori (restavracija, kuhinja, točilnica in sanitarije) gostilne Melno, do 1. junija pa delno tudi ze sobe, da bodo že v letošnji sezoni lahko oddajali ležišča.

»Kako pa je bilo z letošnjo zimsko sezono?« sem vprašal tovarniša Smida.

»Slabo. Povpraševanje je bilo veliko, prelivem iz Zagreba in Beograda, vendar so bili

zelo slabi vremenski pogoji. — Hotel Jelovica je sicer prebredel zimo brez izgub, medtem ko so v Toplicah zabeležili nekaj izgube. Tu je večja režija, delno pa je vzrok za to tudi urejanje kanalizacije, kar je za nekaj mesecev zaprlo cesto do hotela.«

»In predvidevanje za prihodnje leto?«

»Upamo, da se bo počasi pričela uveljavljati tudi zimska sezona. To nalogo daje vsem gostinskim in turističnim organizacijam tudi letošnji družbeni plan. Največji problem so prostori za večje prireditve, zborovanja, kongrese in podobno. Tega na Bledu nimamo. Sicer perspektivni plan razvoja turizma pri nas pravi, naj se Bled razvija v smeri festivalnega mesta, toda kje dobiti sredstva za kombinirano dvorano za večje prireditve, ki bi lahko sprejela od približno 200 do 1200 ljudi? Treba pa bo prej ali slej resno misliti tudi o tem. Taka dvorana je namreč tesno povezana z izkoriščanjem hotelskih kapacitet v sezonskih in izvensezonskih mesecih. Prav v letošnjih zimskih mesecih smo morali zaradi pomanjkanja primerne dvorane zavrniti več kongresov in posvetovanj, n. pr. v januarju kongres gradbenikov.«

HOTEL UNION — RES HOTEL?

Bled je imel leta 1940 3000 postelj, danes pa le še 2334.

Sicer perspektivni plan razvoja turizma na Bledu predvideva za naslednja leta precejšnje izboljšave glede prenočitvenih kapacitet (samo v Jelovici bo število postelj povečali od sedanjih 61 na 185), vendar se to letos še ne bo poznalo.

Zakaj tako zmanjšanje postelj v primerjavi s predvojnimi stanjem?

Dopisnik Janez Florjančič nam je pred časom poslal dopis z naslednjo vsebino:

»Hotelska dejavnost po vojni ni bila deležna večjih investicij. Na Bledu so hotele doslej le podirali. Nekdaj zelo upoštevani hotel Petran je danes zase-

den s strankami. Bivši pension Rikli (ta Svicar je bil ustanovitelj tujskega prometa na Bledu) tudi služi deloma kot stanovanjski objekt, deloma pa kot kegljišče (!). Hotel Evropa je tudi nekaj časa služil za stanovanja delavcev jeseniške Zelenarne. Tudi hotel Zaka je zdaj postal stanovanjska hiša. Vile v okolici železniške postaje Bled-jezero so zasedene z delavci. Kako naj se potem razvija tujski promet?«

Ce že v zadostni meri ne skrbimo za povečanje gostinskih in prenočitvenih kapacitet, skrbimo vsaj za solidno vzdrževanje le-teh! Skrbimo za čistočo, za zunanjo ureditev, da bomo na Bled kot biser ne le Gorenjske, pač pa naše širše domovine, res lahko ponosni!

Tak je »Hotel Union« od znotraj — tipična gostilniška soba — (zgoraj) in tak ponosen napis vidimo zunaj (desno)

Prav te drobne stvari pa pogosto zanemarjamo. O tem se — žal — na Bledu lahko prepričamo ob slehernem koraku!

● Zaslužil hotel Union, ki je pod upravo Parkhotela, res to ime? Ko sva ga s Franceljom zadnjič obiskala, je ležal na tleh pred pultom velik pes, popolnoma nemoten. Pa tudi sicer o hotelu ni ne duha ne sluha. Če že ne moremo drugoga, zakaj namesto hotel ne napišemo gostilna? Povprečna gostilna, no, to bi šlo, čeprav bi človek ob prihodu na Bled pričakoval kaj boljšega!

● Poglejmo mlečno restavracijo (Zajtrkovalnico) nasproti avtobusne postaje ob hotelu Jelovica! Lesena baraka nikakor ni v ponos Bledu! Sicer bodo letos uredili mlečno restavracijo, vprašanje pa je, če bodo barako tudi odstranili!

● Pa ureditev samo ožje okolice jezera (da o širši okolici ne govorimo!)? Cesta proti železniški postaji? Oglasna deska nasproti železniške postaje? Ureditve hiš, dvorišč, fasad? Pa ograja ob cesti pred hotelom Toplice? In še vrsta takih in podobnih drobnih pomanjkljivosti?

Turistično društvo sicer skupno z občinskimi Svetom za komunalne zadeve in krajevnimi odbori ter osnovnimi organizacijami SZDL letos že tretjič prireja tako imenovano »aprilsko akcijo« za ureditev naselij, kaže pa, da to vse skupaj le še ni rodilo zaželenih sadov!

»Tudi zunanje okolje pri gostinskih objektih naj kaže vi-

dez, da je Bled pripravljen na sezono. Posebna komisija, ki jo imenuje Svet za turizem in blagovni promet, bo v aprilu nadzirala izvajanje tega določila.« (Smernica iz družbenega plana za leto 1960. — Mnogo sreče!)

NEIZKORIŠČENE MOŽNOSTI: KVALITETNI SPOMINKI IN PROPAGANDA

To ne velja le za Bled, pač pa za vso Gorenjsko!

Mi ne znamo popularizirati naših prirodnih lepot, kulturnih spomenikov, narodopisnih posebnosti itd. Ne s prospekti in ne s kvalitetnimi spominki! Kaj je vzrok temu?

Na Bledu več trgovin prodaja spominke, med njimi največ in najbolj kvalitetne DOM. Znana je tudi Julia Molnar, ki

izdeluje narodne noše: so zares kvalitetne in jih poznajo po vsem svetu. To pa je menda edino, čemur lahko rečemo kvalitetni spominki, ne pa cenični kič. Pri spominkih Mine Tome je kvaliteta namreč že precej problematična, prav tako pri spominkih, ki jih prodajajo na blejskem otoku.

Letos bodo na Bledu ustanovili Zavod za zaposlovanje invalidov, ki bo izdeloval spominke; upajmo, da kvalitetne, obenem pa take, ki bodo značilni za Bled oziroma za Gorenjsko! Pojdimo v etnografski muzej, pa si tam poiščimo motive zanje!

Pa turistične edicije? In propaganda sploh?

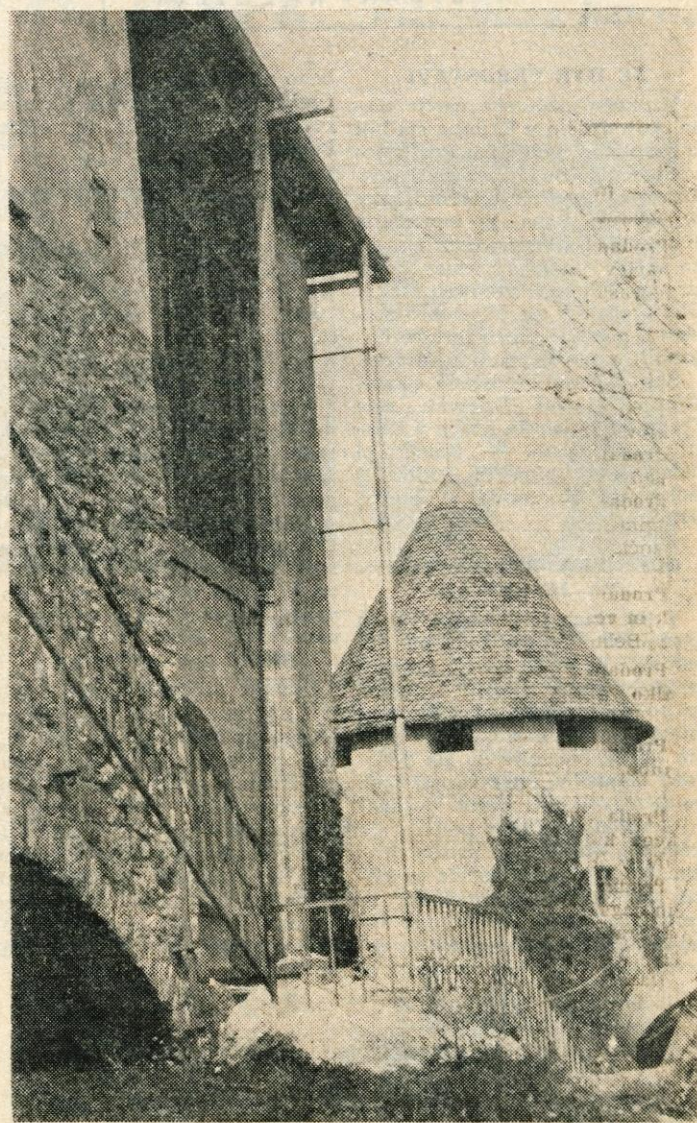
Tudi s tem se lahko vse prej kot pohvalimo!

Razen Turističnih informacij, ki jih vsako leto izda Turistično društvo v slovenskem, nemškem, francoskem in angleškem jeziku in ki bi bile lahko — brez zamere, prošim! — precej lepše opremljene, in razen prospektov posameznih hotelov, imamo sicer barvni prospekt Bleda in pa »Prenostitiveni« prospekt na štirih straneh s črno-belimi fotografijami, ki je izšel lani, to pa je malo in skromno. Tudi tu ne znamo izkoristiti možnosti, ki nam jih nudi narava sama!

»HALO, TAXI...«

»Na Bledu so štirje taksiji! Toda le eden je, ki je v redu, ostali pa so stari vozovi, prav nič primerni za Bled.«

V telefonskem imeniku sem

V srednjem traktu Blejskega gradu bodo uredili moderno reprezentančno restavracijo s stekleno steno

poiskal naslove: najprej sem zavrtel telefonsko številko 244 (Alojzij Jarc, Zagorice):

»Da, pridem takoj! Pred Turistično društvo! Da!«

Ura je bila enajst dopoldne, ko se je pripeljal črn »Opel Kapitän« in parkirnil pred Turističnim društvom ob Park-

sezona se prične šele 1. maja... Na Turističnem društvu so nama povedali, da se blejskih taksijev tuji le malo poslužujejo. — Razumljivo!

NA GRADU — PRESENEČENJE: STARI SLOVANI

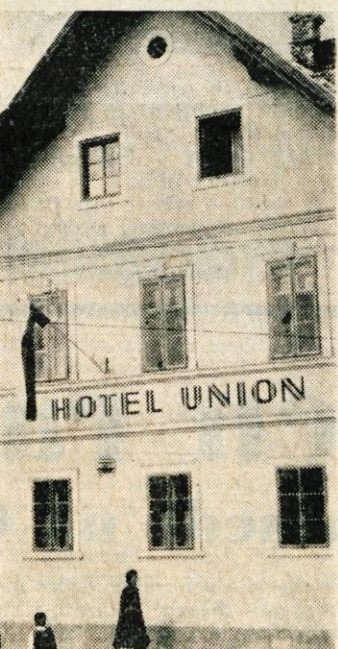
Po 1. maju se na grad ne bo treba več vzpenjati peš, pač pa se bomo lahko peljali z avtomobilom po lepi cesti, ki jo zdaj gradijo. In na gradu se bomo lahko okrepčali v bifeju v spodnjem traktu, ki bo do sezone pripravljen za gostinstvo, ali pa v moderno opremljeni reprezentativni restavraciji v srednjem traktu, ki bo imela stekleno steno, skozi katero bomo lahko občudovali jezero z okolico.

Tudi tistim, ki nimajo svojega vozila, ne bo treba hoditi na grad peš: že za letošnjo sezono predvidevajo namreč stalno avtobusno zvezo.

Zdaj pa še — presenečenje: Stari Slovani. Da, delavci, ki delajo cesto na grad, so naleteli na okostja; prišel je arheolog kranjskega Mestnega muzeja Andrej Valič s pomočnikom in kaj kmalu sta odkrila 18 staroslovanskih grobišč, med katerimi je bila pomešana starjša ilirska keramika. Našla sta tudi puščice, tipični srednjeveški novci, obsenčni obroček in srebrni slovanski prstan.

● Priprave so živahne, uspešna bo verjetno tudi letošnja turistična sezona. Hoteli Toplice, Jelovica in Parkhotel pripravljajo načrte in investicijske elaborate za generalne rekonstrukcije in modernizacije. Potem se bodo močno povečale tudi prenočitvene kapacitete. Perspektivni plan razvoja turizma je zahteval jasno pot nadaljnjemu razvoju Bleda. Kaže, da se je nekaj premaknilo. Sicer pa — zadnji čas!

Andrej Triller
Foto: Fr. Perdan

hotelu. Priznati moram, da sva bila s Franceljom kar precej presenečena: pričakovala sva namreč starejše in slabše vozilo. Pa so nama pozneje povedali, da je to tisti edini taxi na Bledu, ki nekaj velja, vsi ostali pa so...

»Na železniško postajo Bled-jezero!«

In račun? — 600 dinarjev!

Pa ostali trije?

Po telefonu sem jih počital popoldne približno ob 13.50 uri: Marčeta Vidica ni bilo doma, odšel je že zgodaj zjutraj in se še ni vrnil; tudi Valentina Pi-bra ni bilo doma, odšel je na Jesenice; Ljubič Berc na avtomobilu še nima pripravljenega;

Od Parkhotela do železniške postaje Bled-jezero: 600 dinarjev

Do 1. maja bo dograjena nova avtomobilska cesta na Blejski grad. Dela so v teh dneh v polnem teku

KULTURNI RAZGLEDI

SE DVE PREDSTAVI

V okviru občinske revije gledaliških družin v Kranju, sta bili v soboto in nedeljo v Prešernovem gledališču še dve predstavi. Dramska družina iz kranjskega Dijaškega doma je uprizorila Kulundjiča Usode, Jezerjani pa so se predstavili s Tiemayerjevo dramo Mladost pred sodiščem. Obe predstavi sta bili dobro obiskani, gledalci pa so igralce nagradili z navdušenim aplavzom.

Z nocojšnjo predstavo stražiške »Svobode« Dnevnik Ane Frank, bo občinska revija v Kranju zaključena. — Sinoči je dramska skupina iz Podbrezj uprizorila Korenovo »Vohunko 907«.

OBČINSKA REVIIJA TUDI NA JESENICAH

V teh dneh je občinska revija gledaliških družin tudi na Jesenicah, ki pa se odvijata povsem drugače kot v Kranju. Družine, ki so se prijavile za tekmovanje na reviji, nastopajo na svojih odrih, obiskuje pa jih potujoča komisija. Prav zaradi tega je še težko dati oceno dosedanjih predstav, ker bo morala komisija obiskati še precej družin. Predvidevajo pa, da se bosta obe komisiji, kranjska in jeseniška, še konec meseca sešli in na skupnem posvetu izbrali štiri najboljše družine, ki

bodo nato tekmovali na okrajni reviji, ki bo v Kranju. Okrajno revijo bo ocenjevala republiška komisija.

CERKLJANI GOSTOVALI V SENCURJU

V nedeljo zvečer je dramska skupina iz Cerklj gostovala s Korenovo »Vohunko 907« v Sencurju. Če gremo mimo gledališke vzgoje Sencurjanov, moramo o predstavi zapisati, da so Cerkljani »Vohunko 907« uprizorili dokaj kvalitetno. Za zahteve amaterskih odrov sta predvsem zadovoljila gledališki jezik in igra, ki bi na ustrežnejšem odru prav gotovo prišla še bolj do veljave. Prav zaradi tega bi se Cerkljani bolj upravičeno uvrstili za zaključno tekmovanje na kranjski občinski reviji gledaliških družin, kot so se Dupljan.

PRVIČ NA JESENICAH

Gojenci Srednje glasbene šole iz Ljubljane bodo v Čufarjevem gledališču na Jesenicah priredili samostojen koncert. Program bodo izvajali solisti, vokalisti in instrumentalisti ter simfonični orkester. Ker je to prvo gostovanje gojencev Srednje glasbene šole iz Ljubljane na Jesenicah, vlada tod za koncert, na katerem bo nastopilo nad 60 mladih nadarjenih glasbenikov, veliko zanimanje.

V ponedeljkovi številki našega lista smo že poročali, da so v soboto zvečer v kinu Storžič v Kranju prisostvovali premieri dveh najboljših jugoslovanskih kratkometražnih filmov — TRIJE SPOMENIKI in NA SONČNI STRANI CESTE — tudi njihovi ustvarjalci: France CERAR (na levi) — snemalec filma »Na sončni strani ceste«, Matjaž KLOPČIČ (v sredi) — režiser tega filma in Dušan POVH — režiser filma »Trije spomeniki«. Občinstvo jih je pozdravilo z burnim aplavzom in jih nagradilo s šopki nageljnov

(Foto: Franc Perdan)

„PO DOLENJSKEM PO KRANJSKEM ...“

Gmajne in košenice so hitro ostajale za nami, kajti vožnja po avtomobilski cesti dovoljuje hitrost, ki jo pač zmore vozilo.

V Novem mestu, središču Dolenjske, so nam pravili o tekstilni tovarni Novoteks, o delavski univerzi in o drugih pomembnih krajih, ki naj bi jih obiskali. Še posebej so pripovedovali o tovarni avtomobilov. Več let so vztrajno delali, preden so jih sploh priznali kot tovarno te vrste. Toda zdaj izdelujejo skoraj vse dele že sami in dajejo na trg kvaliteta vozila, pa naj jih nekdo prizna ali ne. Toda, žal, tudi tja nismo utegnili.

Ogledali smo si samo novo tovarno zdravlil »Krka«. Za uvažanje zdravlil je šlo iz državnih blagajn veliko, veliko denarja. Toda v zadnjih letih smo že veliko prihranili. K temu je prispevala tudi tovarna »Krka«. Pred sedmimi leti so začeli. Polagoma so se uveljavili. Povpraševanje, pravzaprav zahteve, po zdravlilih so bile vedno večje. Danes imajo že skoraj 300 delavcev, 60 jih štipendirajo. Delajo na tri izmene. Nekatera zdravlila in zdravstvene potrebščine izdelujejo izključno samo oni. Skupna letošnja proizvodnja po vrednosti bo že presegla milijardo dinarjev. Hkrati so nam pripovedovali tudi o gradnji nove tovarne, kamor se bodo selili po etapah in še znatneje povečali proizvodnjo. Kazali so že načrte nove tovarne. Zelo nas je iznenadilo pojasnilo o propagandi. V te namene izdajo letno nad 20 milijonov din. Imajo 7 propagandistov, ki stalno potujejo in obiskujejo zdravnike, katerim pojasnjujejo nove vrste zdravlil, ki jih že tovarna izdeluje itd. In še nekaj zanimivega so pravili. Delavcev, zlasti moških, se ne dobi več niti na Dolenjskem. Nove tovarne so zaposlile vse. Samo še dekleta iščejo službo. — Tudi tam je industrija že močno razvita.

Zatem smo krenili po avtomobilski cesti proti Zagrebu. Naš sopotnik, domačin, je pripovedoval o krajih, gradovih in zanimivostih pokrajine, po kateri smo potovali. Med drugim je pokazal ob cesti na levi neko domačijo. Posestnik tega posestva se je obesil, ko so delali cesto. Grunt so mu razpolovili. Njegove njive in košenice so

bile deloma na eni deloma na drugi strani avtomobilske ceste. Prehod preko pa je dovoljen oziroma mogoč le na pripravljenih nadvozih in podvozih. Zato je kmet začel obupavati. Hodil je iz pisarne v pisarno, okrog inženirjev in prosil, naj gradijo cesto drugod, naj mu ne razdvajajo grunta. To, seveda ni bilo mogoče. Toda on, ki je zmeraj gledal na svojo posest kot na edino možnost življenja, ni videl več rešitve. — Vzel si je življenje.

Ta dogodek smo komentirali kot posledico hitre spremembe v teh krajih. Avtomobilska cesta je nenadoma vnesla drugačen način življenja med ljudi. Posamezniki, ki so iz roda v rod mirno živeli v osamljenih vaseh, so se nepripravljeni znašli v vrvežu prometa, ob široki avtomobilski cesti, ki jih je približala industrijskim središčem. Ta sprememba nujno vnaša nove navade, nove poglede na svet, vnaša mehanizacijo in splošne spremembe gospodarskega sistema in tudi spremembo v obdelovanju polj, v kmetovanju nasploh.

Med takim kramljanjem in opazovanjem okolice smo krenili z glavne ceste na levo in zavili proti Krškem. V Tovarni celuloze in roto papirja smo si ogledali, kako iz lesa izdelujejo celulozo in papir. Delo je dokaj mehanizirano. Vsak dan izdelajo en vlak (25 vagonov) celuloze, lesovine in časopisnega papirja. Vrednost proizvodnje presega že zdaj 8 milijard din letno. Kot so pravili, pa bodo zdaj razširili to tovarno z novim agregatom in podvojili proizvodnjo papirja.

Naslednji obisk nas je oddaljil od tovarne in industrije. Šli smo v »Dolenjske Benetke« (Kostanjevico ob Krki). To je majhno mestce, obdano z globokim jarkom vode — spomin na nekdanjo obrambo in na srednjeveško ureditev, kot so številni gradovi, samostani in obzidja po teh krajih. Toda dandanes se ponajhu z lepo kulturno tradicijo. Zlasti gledališko. Od čitalniške dobe preko Cankarjevih Hlapcev in Pohujšanja, kar so uprizarjali že po prvi svetovni vojni, pa do današnjih Dolenjskih kulturnih festivalov, ki jih prirejajo v Kostanjevici, se vleče živahna

prosvetna dejavnost tega mesta.

Krenili smo še v tamkajšnjo osnovno šolo. Ogledali smo njihovo zbirko slik. Pred leti so začeli zbirati slike. Pisali so znanec in svojcem, ki so kjerkoli po svetu, a imajo »slikarsko žilico«. Ko so dobili prve slike, so se še bolj navdušili. Danes imajo 180 pomembnih slikarskih in nekaj kiparskih del, ki so jih v tamkajšnji šolski zbirki prispevali Lojze Dolinar, Božidar Jakac, Ive Subic, Lojze Perko, Kralj in drugi znani naši umetniki.

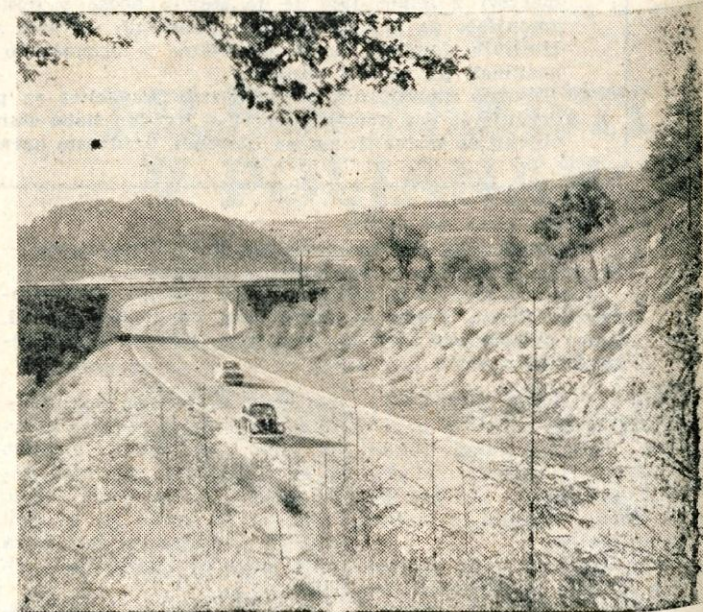
Na upravi šole so pravili, da je zbiranje teh slik vzbudilo med otroci veliko zanimanje za slikarstvo. Hkrati pa je to zanimiva razstava v tem osamljenem kraju.

Zadnji obisk je bil k samotar-

tuzijancev, ki je edini pooblaščen, da sme razgovarjati z »zunanjim svetom«.

Zadnja etapa je bil Otočec. Novo življenje, ki je zadnje čase v teh krajih, še posebno z avtomobilsko cesto, je tudi tu zelo značilno. Nekdanja mogoča na graščina je preurejena v privlačen turistični objekt. — Pre vzhodom, na velikem dvorišču so bili avtomobili z oznakami »TS«, »ST«, »K«, »Roma« in tako dalje. Ta, še pred kratkim neznani, vendar lep kraj ob Krki, danes privablja toliko gostov iz raznih krajev. Potniki z lastnimi vozili zelo radi zavijejo iz glavne ceste do Otočca, ki slovi tudi po dobri pristni dolenjski kapljici.

Ko smo se vračali, smo ugotavljali, da je danes Dolenjska

Avtomobilska cesta je Dolenjsko spremenila v novo pokrajino

jem v kartuzijanski samostan v Pleterje. Kartuzijane štejejo med najstrožje rede. Vsi, tam jih je kakih 30, živijo v svojih celicah. Samo k nočnemu predu, zaviti v bele obleke, pridejo skupaj. Toda nas je zanimalo kako in kje so oni tam skrivali partizane v času NOB. Od turških vpadov, ko so nekajkrat razdeljali ta samostan, pa skozi stoletja do danes so prestali razne viharje in potrese, vendar so vzdržali. O tem nam je pripovedoval eden izmed kar-

čisto prerोजना. Kam je izginil Jurčičev Deseti brat? Kako so spremenjeni potomci Stritarjev, Levstikovih in Trdinovih junakov. Izginili so strahovi iz Gorjančev, nekdanje čarovnice, grajske dekle in tlačani so postali samozavestni člani delavskih svetov. V nekdanjih grofovskih sobanah se zbirajo turisti, preko polj se vije široka avtomobilska cesta in preko mladega rodu nastaja ondod nekaj povsem novega.

K. Makuc

Živahen razvoj tiskane besede na Gorenjskem

Objavljamo izvirne izreke iz referatov, pripravljenega za posvetovanje vseh tovarniških in lokalnih listov kranjskega okraja. Posvetovanje bo na pobudo ideološke komisije Okrajnega odbora SZDL konec aprila v Kranju.

I. Nagel gospodarski razvoj, zlasti v zadnjih letih, je vplival med drugim tudi na izredno hitro povečanje časopisne dejavnosti na Gorenjskem. Razen »Glasa Gorenjske«, ki izhaja že od 1947. leta, so od 1952. leta sem začeli izhajati še naslednji časopisi oziroma revije: Zelezar, Tržiški vestnik, Iskra, Planika, Tiskanina, časopis Zelezar, Sava in Loški delavec. Trenutno pripravljajo lasten časopis še v podjetju »LIP« Bled. V prihodnje bo lasten časopis začela izdajati tudi Okrajna trgovska zbornica in verjetno še druge sorodne ustanove.

»Glas Gorenjske«, ki je do 1956. leta izhajal enkrat na teden na povprečno 6 straneh, je od 1956. leta do vključno 1959. leta izhajal dvakrat na teden na povprečno 13 straneh, d. 1. januarja 1960 pa izhaja trikrat na teden na povprečno 18 straneh, razen tega pa mu je priključen še Uradni vestnik okraja Kranj. Vsa ta pestrna založniška dejavnost, ki se je razvila hkrati s krepitvijo materialnih odnosov delavskega in družbenega upravljanja, vsekakor zahteva spričo izredne politično-vzgojne funkcije, ki jo opravlja, da se posebno skrbno prouči.

Ni dvoma, da je solidna informiranost prebivalstva osnova, da se vzbudi interes za sodelovanje ljudi v komunalni samoupravi.

Se zlasti je pomembno dobro informirati delavce o stanju in problemih v podjetjih. Tisk je zategadelj lahko močno sredstvo za mobilizacijo ljudi za posamezne politične akcije. Tovarniški tisk lahko močno poživlji in aktivizira delo kadrovske-socialne službe v podjetjih, mobilizira ljudi k večji delovni storilnosti, za boljše kvaliteto, za sistematično strokovno izobraževanje, za dobre medsebojne odnose, za moderne organizacijske metode, za dajanje racionalizacijskih predlogov, za upoštevanje veljavnih predpisov in ukrepov itd.

V sedanjih fazi našega družbenega razvoja je hitro in solidno obveščanje osnova za nadaljnji razvoj naših samoupravnih organov. Ljudje želijo biti hitro in točno obveščeni v vseh zadevah s področja našega gospodarstva, notranje politike, zunanje politike in z drugih področij. Če jih ne bomo obveščali mi, se bodo pač obveščali na najrazličnejše druge načine, kar pa mnogokrat privede do najrazličnejših govoričenj in razburjanj in lahko bistveno vpliva na politično situacijo na terenu ali pa na produktivnost in medsebojne odnose v podjetju.

Analize o obveščenosti delavcev o najrazličnejših vprašanjih, ki so bile izvedene v mnogih gorenjskih podjetjih, so pokazale, da delavci zelo malo vedo o lastnih podjetjih, da so slabo obveščeni o sklepih samoupravnih organov, kaj šele, da bi bili vnaprejš obveščeni o njihovih sejah, da jim ni znano kako se jim obračunava dohodek itd., itd. Vse to kaže, da ne treba še v večji meri kot doslej uporabiti, razen običajnih sredstev za

informacije, kot so okrožnice, razna navodila, lepaki, oglasne deske, razglasne postaje itd., tudi modernejša sredstva za obveščevanje, to je tiskane besede. Kaže torej, da smo šele na začetku izredno pestrega razvoja te vrste dejavnosti v našem okraju.

Spričo vse večje potrebe, da so ljudje obveščeni o vseh važnih problemih v podjetju, v komunah, v okraju in v širši skupnosti, se opaža, da naraščajo naklade vseh časopisov, tako tovarniških, lokalnih in republiških. Vse večje število tovarniških časopisov torej ne izključuje razširjanje ostalih časopisov v okraju, marveč nasprotno celo omogoča hitrejšo razširjanje tiskane besede nasploh. V kranjskem okraju je že preko 26.000 radijskih sprejemnikov, kar pomeni, da smo že dosegli evropsko povprečje, saj na dobrih 5 prebivalcev pride po en radijski sprejemnik. Razen tega se v okraju razpeča približno 12.200 izvodov »Glasu Gorenjske« in okoli 30.000 izvodov tovarniških in komunalnih časopisov. Ob tem pa se proda dnevno na Gorenjskem še okoli 8000 izvodov »Dela«, nekako 1000 izvodov »Ljubljanskega dnevnika«, »Delavske enotnosti« in drugih časopisov. Nagel gospodarski razvoj in izredno pestro družbeno-politično življenje, pogojajo vse hitrejšo afirmacijo tiskane besede.

II.

»Glas Gorenjske« izhaja trenutno v 13.400 izvodih, in sicer kot smo že poudarili, trikrat na teden. Od skupne naklade ostane v okraju približno 12.200 izvodov. Po podatkih ankete, ki

jo je list razpisal preteklo jesen, se vidi, da povprečno prebere eno številko lista 5 prebivalcev. To pomeni, da čita »Glas Gorenjske« povprečno 61.000 Gorenjcev. To število jasno kaže izreden pomen, ki ga ima list kot glasilo SZDL.

Do hitrega skoka v celotni nakladi v letu 1951 je prišlo z združitvijo jeseniškega »Kovinarja« in »Gorenjskega Glasu« v enoten list »Glas Gorenjske«. Razen tega zabeležimo, razen normalnega porasta iz leta v leto, hitrejši skok še v letu 1956, ko je začel izhajati »Glas Gorenjske« dvakrat tedensko in v letu 1959, ko je prišlo do spojitve dveh slovenskih dnevnikov v »Delo«. Karakteristično za zadnje obdobje je, da vse bolj raste število stalnih naročnikov pada pa število izvodov prodanih v kolportazi.

Spričo pomanjkanja ustreznega strokovnega kadra, je list sicer sorazmerno dober informator, ne obravnava pa se v njem dovolj problematike gospodarskega in političnega razvoja v okraju. V tej smeri bi bilo treba več storiti in se zato mora nujno razmisliti, da se kadrovske okrepiti redakcija.

Razen tega bi morali vsi politični delavci v okraju in v občinah polno sodelovati z listom in objavljati v njem več svojih prispevkov, stališč in mnenj. Tudi tu se moramo znebiti starih okvirov politične dejavnosti in preiti na nove moderne oblike, kajti mnogo večji učinek ima, napisati v svoje glasilo, ki ga, kot smo že zgoraj ugotovili, bere povprečno 60.000 ljudi, dober članek, kot pa govoriti na mnogih sestankih in konferencah. Zlasti bolj spričo tega, ker venomer ugotavljamo, da je sestankov in konferenc čedalje več in preveč.

Občinski odbori SZDL bi morali določiti posamezne tovariše iz občinskega plenuma ali pa celo iz predsedstva za stalne sodelavce z listom. Le-ti naj bi poskrbeli, da se objavijo stališča

občinskih odborov SZDL in da se o njih razpravlja. Le tako bi mogli zagotoviti polno vlogo časopisu, ki je glasilo SZDL.

III.

Osnovni podatki o tovarniških časopisih in revijah, ki izhajajo na Gorenjskem so naslednji:

revija ZELEZAR: pričela izhajati 1952, mesečno v 6400 izvodih; danes izhaja dvomesečno na 32 do 40 straneh, v 7400 izvodih.

TRŽIŠKI VESTNIK: pričel izhajati 1952, štirinajst-dnevno v 1000 izvodih; danes izhaja štirinajst-dnevno v 1200 izvodih, na 8 straneh.

časopis PLANIKA: pričel izhajati 1957 v obliki informativnega biltena, mesečno v 1000 izvodih, na 12 straneh.

revija ISKRA: pričela izhajati 1955, dvomesečno v 2800 izvodih; danes izhaja mesečno na 24 straneh, v 4300 izvodih.

časopis TISKANINA: pričel izhajati 1958, mesečno; danes izhaja mesečno na 8 straneh, v 2400 izvodih.

časopis ZELEN: pričel izhajati 1959, štirinajst-dnevno v 7300 izvodih.

revija SAVA: pričela izhajati 1960, dvakrat mesečno na 16 straneh, v 1300 izvodih.

časopis LOŠKI DELAVEC: pričel izhajati aprila 1960, enkrat mesečno na 8 straneh v 3000 izvodih.

Vsi tovarniški časopisi so v zadnjem letu napravili velik kvaliteten korak naprej. Listi so se začeli dosledno usmerjati na koncepcijo, da morajo informirati kolektiv o dogajanju v podjetju, o uspehih in slabostih ter da morajo mobilizirati kolektiv v prizadevanju za večji delovni uspeh. Tudi tehnično so se listi v zadnjem času izboljšali. Pri urejanju, predvsem pa v konceptih listov so še vedno nekatere pomanjkljivosti, ki jih bomo obravnavali pozneje.

PLANIKA

Po vsebini zajema celotno problematiko podjetja. List je zelo pester in ima veliko sodelavcev. Do danes je sodelovalo v njem približno 200 različnih sodelavcev, od tega polovico delavcev. Zelo pozitivno je, da je list možno dobiti tudi v vseh javnih lokalih v Kranju, tako da imajo vsi prebivalci Kranja priložnost seznaniti se z uspehi in problemi kolektiva Planike. Morda bi kazalo tudi v časopisu samem najti nekoliko več mesta za dogledke v komunah in izven nje, ki pa so interesantni za delavce in bi jih oni morali vedeti. To bi se lahko — kot pri mnogih drugih časopisih — storilo na račun zabavne rubrike. Na drugi strani pa bi lahko vodstvo podjetja uporabljalo časopis še bolj kot instrument za propagando poslovnih in kadrovske politike podjetja.

Casopis ZELEN

Zajema celotno problematiko podjetja in je po svoji koncepciji enako urejevan kot Planika, da je nekoliko manj pester in da še nima tolikšnega števila sodelavcev. Časopis ima zelo veliko razvojno možnost glede na velik kolektiv in zelo bogato in interesantno problematiko, ki bi jo moral obravnavati. Potrebno pa je več podpore uredniku in uredniškemu odboru predvsem s strani političnih organizacij v podjetju. Časopis bi moral pisariti o izkušnjah in problemih razvoja in dela samoupravljanja v podjetju, o obratnih delavskih svetih itd.

Revija ZELEN:

Je slabša od časopisa, čeprav se je lani nekoliko izboljšala. Nima jasne koncepcije in z ozirom na koncept, ki ga ima sedaj pravzaprav spričo izhajanja časopisa sploh ni potrebna, ali pa bi ji bilo treba ustvariti drugačno koncepcijo, n. pr. da bi bil cilj revije strokovno izobraževanje delavcev v podjetju. (Nadaljevanje prihodnjice)

Znanost in tehnika

TONE SVETINA

LOVČEVA HČI

Riše Milan Batista

ULTRAZVOK IN RAST
RASTLIN

Uporaba ultrazvoka je postala raznovrstna. Pred nedavnimi je bila objavljena še ena, na prvi pogled čudna, vsebina ultrazvoka. Ta namreč pomaga rasti raznih rastlin.

Poskus je opravil Institut biofizike Akademije znanosti SSR. Ultrazvok je spodbujal rast korus, poleg katere je rasla korusa pod normalnimi naravnimi pogoji. Ta je seveda zastala za prvo. Na osnovi tega poskusa so dosegli hitro rast solate, paradižnika in nekaterih drugih rastlin v toplih gredah.

DERATIZACIJA V PARIZU

Potem, ko so ugotovili, da se je pri podganah v Parizu pojavila epidemija vnetja ledvic in nalezljive zlatenice, je Medicinska akademija Francije predložila pariški občini, da v interesu prebivalstva v najkrajšem

času preseli tržnice in klavnice, nato pa opravi splošno deratizacijo.

SONČNA ENERGIJA

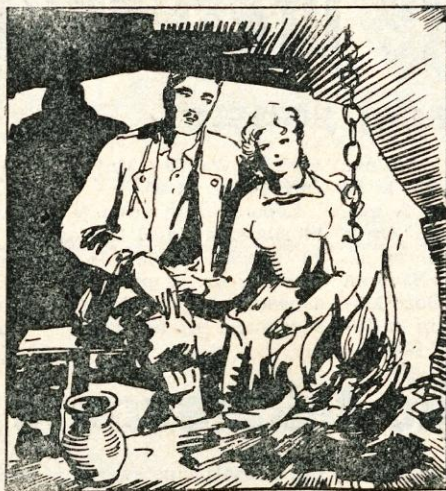
Sonce razpolaga z ogromnimi zalogami energije. Ugotovljeno je, da je potencialna moč sončnih žarkov, ki padajo na zemljišče okrog 400 kvadratnih metrov, enaka 1000 konjskim silam.

STROJ IN LJUDJE

Samo en sam velikiški eskavator lahko izkoplje v enem letu količino zemlje, ki bi zadostovala za graditev treh Keopsovih piramid. Toda: Keopsovo piramido, visoko 146 metrov, je gradilo 100 tisoč ljudi 20 let.

PROSTOR ZA REZERVNO KOLO

V slehernem vozilu bo dovolj prostora za rezervno kolo — tako pravijo v angleški tovarni Dunlop. Tam so namreč izdelali posebno avtomobilsko rezervno kolo, ki je povsem plosko in ga lahko spravimo kamorkoli v vozilu. Ko ga potrebujemo, odpremo na kolo pritrjeno jeklenko z ogljikovo kislino, ki gumo napolni in napne. Napeta guma je sicer ožja od običajne pnevmatike, vendar zdrži okoli 600 km vožnje, kar je več kot dovolj.

130.

Prišli so v koč. Po večerji je stari zadremal. Herman in Minka pa sta posedela ob ognju. Dekle je bilo ta večer posebno igrivo razpoloženo. Herman ji je laskavo govoril in jo božal po roki. Glas se mu je tresel in oči so mu žarele: »Ali boš šla z menoj? Vsega bi imela v mestu. Rad te imam.« Zaupljivo in hvaležno ga je pogledala. Godile so ji laskave besede. Pustila je, da jo je privlekel k sebi, jo božal in jo poljubljal. »Ali boš moja,« je šepetal z zvodljivim, mehkim glasom. Minka se mu je smehljala.

131.

Temni oblaki so zakrili mesec. Svit ognja, ki je rahlo vdiral skozi okno, je pripeljal Boštjana h koči. Kakor senca se je plazil od drevesa do drevesa. Hotel je na lastne oči razrešiti to uganko. Kar je videl, je bilo več, kakor je pričakoval. S hrblji obrnjena k oknu, sta sedela objeta. Zaškrpjal je z zobmi in oči so se mu zaletale v nevarnem soju. »Zvodnica! S to bleduhasto grinto! Ali naj ju pobijem? Ne, preumazano bi bilo. Naj ga ima. Kdor je močan, lahko gleda resnici v obraz in gre svojo pot, k svojemu cilju.«

132.

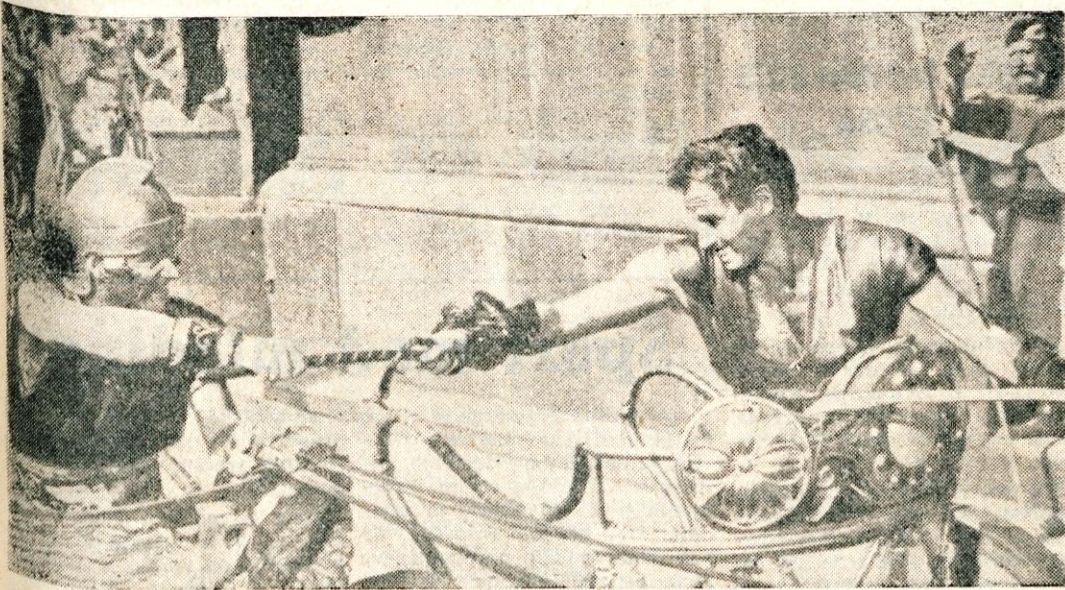
Vendar mu je bilo grenko in prazno v duši. Naslonil je čelo z belo obvezo na steklo. Opazil je, da se je dekle vznemirilo. »Pusti me Herman. Strah me je. Tako, kot da naju nekdo gleda.« »Ne nori, saj slišiš, kako oče smrči.« Nagonsko se je ozrla proti oknu. Obstala je, kakor okamenela. Naravnost vanjo so zrle jeklenosive, prodorne oči, užaljeno in boleče. Brezupno je kriknila in se vsa stresla. Obraz na oknu pa se ni zganil. Miren je bil, negiben, kakor narisana na steklu. K oknu je pogledal tudi Herman.

Prekinitev
gradnje

Nepričakovano, sredi najbolj intenzivnega dela, so prenehali graditi najnovejšega ameriškega lovca F-108 »Rapiere«. Zakaj so tako nenadno prekinili dela na tem menda veliko obetajočem letalu, ni znano, govorijo pa, da je bilo za njegov razvoj in za gradnjo doslej porabljenih že blizu 150 milijonov dolarjev. Pri gradnji tega lovskega letala in pri njegovi konstrukciji je bilo zaposlenih okrog 2000 oseb!

Zanimiv letalski film

V francosko-sovjetski koprodukciji so posneli zanimiv letalski film »Normandija-Njemen«, ki govori o borbi eskadrile francoskih lovskih pilotov, ki se je družno s sovjetskimi letalci v II. svetovni vojni borila za uničenje nacističnega letalstva. Film je režiral francoski režiser Jean Dreville, avtor znanega filma »Bitka za težko vodo« in še nekaterih drugih uspelih filmov s tematiko iz II. svetovne vojne.

Prizor iz filma BEN HUR, ki ga je izdelala hollywoodska filmska družba Metro-Goldwyn-Mayer. Delo presega vse dosedanje rekorde v filmski industriji. Pravijo, da je to najdražji film, kar so jih doslej posneli na svetu, hkrati pa spada tudi med najdaljše, saj traja dobre tri ure in pol. Priprave za izdelavo filma BEN HUR so trajale več kot pet let, snemali pa so ga v Italiji dobrih 6 mesecev in ga 9 mesecev montirali v Hollywoodu.

Bela nevarnost morja

Kljub sodobnim navigacijskim sredstvom so ledene gore še vedno nevarnost, na katero gotovo lahko računajo kapitani, katerih ladje plovejo po severnem Atlantiku. Nesreča »Titanica«, ki velja za doslej največjo pomorsko katastrofo, je prejkone še vsem dobro v spominu. Vendar pa je ladjam na morju v področjih ledenih gor danes laže kot pred desetletji. Na nevarnost jih namreč opozarja široko razporejena mednarodna mreža za nadzorstvo nad ledom, ki ogroža plovne poti.

Ledene gore v Atlantiku so velikiške gmote ledu, ki so se odtrgale predvsem od grenlandskih ledenikov in jih potem morski tokovi nosijo proti jugu. Del, ki je pod morjem, pa je še veliko večji. Podatki kažejo, da nastane vsako leto na severni zemeljski polobli več kot 7000 ledenih gor. Na srečo so večinoma majhne in se hitro stopijo. Nekatere med njimi pa preplevajo tudi 3000 kilometrov dolgo pot, prej ko popolnoma izginejo. Ves čas seveda nevarno ogrožajo pomorski promet.

Največjo ledeno goro so opazili leta 1860. Imela je obliko črke L, s prvim krakom dolgim 85 in drugim krakom dolgim 48 km. Sicer pa so ledene gore srednje velikosti v povprečju težke okoli 30 milijonov ton.

Radar omogoča ladjam, da ledeno goro pravočasno odkrijejo. Nesreče pa kljub temu še vedno niso izključene. Leta 1941 so zato na zahtevo ladijskih družb organizirali »Mednarodno ledeno patrolo«, katere letala in ladje nenehno križarijo nad ogroženim morjem in sproti beležijo položaj posameznih ledenih gor, smer njihovega gibanja, hitrost, velikost in druge podatke, ki jih nato posredujejo ladjam.

Ne maži, da boš
dobro vozil

Tako so svetovali strokovnjaki osmih taksijev v Baltimoru, ZDA, ko so jim pred dvema letoma izročili v uporabo posebej predelana vozila. Seveda ne velja navodilo jemati dobesedno: gre samo za mazanje tornih površin podvozja, ne pa motorja. Ležajne površine pri teh avtomobilih so prevlekli s plastjo posebne mase, teflona, ki ga poznajo elektrotehniki že dalj časa zaradi izrednih izolacijskih sposobnosti. Preizkusni avtomobili so med tem prevozili že skoraj po 100.000 kilometrov brez vsake okvare, ostale, ki so jih morali mazati, pa so med tem že kar 36-krat poslali v mehanično delavnico, kjer so jim izmenjali mazivo. Nove ležaje še preizkušajo, obetajo pa, da jih bodo kmalu zgradili tudi v standardne avtomobile.

Eksploziven
izbruh

Ko je v soboto zvečer na naftonosnih poljih med Boko in Konakom blizu Zrenjanina pritisk plina začel počasi slabiti, so beli rudarji mislili, da se bo vse pomirilo. Tako se je tudi zgodilo. V nedeljo ob 7.58 je pritisk popolnoma prenehal. Toda zatišje je trajalo samo do 9.40, ko se je zgodilo nekaj, česar se bodo delavci na naftnih poljih še dolgo spominjali. Prišlo je do strašnega izbruha, ki ga je spremljalo hudo grmenje. Plin je bruhal z veliko silo. 42 metrov visoki jekleni stolp se je začel nagibati in se v nekaj trenutkih znašel na tleh. Rudarji niso imeli časa, da bi karkoli ukrenili. Vse se je zgodilo tako hitro, da bi bilo reševanje zaman. Ko se je zrušil stolp na vrtno K03, iz katere bruha plin, je nastalo veliko žrelo s premerom 5 metrov, v katerega se je pogreznilo podnožje stolpa. Plin bruha s pritiskom 500 atmosfer. Vse naokrog leti pesek pomešan z vodo.

Zaradi izbruha plina, so bile prekinjene tudi telefonske zveze. Pot do vrtnice je komaj prehodna.

Avtomatizacija

Uprava jetnišnice v Fort Madisonu (ZDA), je montirala televizijske kamere v celicah in na hodnikih, tako da so jetniki zdaj stalno pod nadzorstvom. Aparati so nadomestili več sto paznikov.

Oživljanje človeškega srca

Sovjetski učenjak N. S. Džavadajan je iznašel nov način oživljanja človeškega srca, ki preneha delovati med operacijo. Kirurgi se sedaj poslužujejo običajne metode neposredne masaže srca, kar zahteva odpiranje prsnega koša bolnika, ali pa električnih impulsov, ko položijo elektrode na samo srce.

Toda električni impulsi, ki jih dobivajo iz specialnega aparata, niso zmeraj usklajeni z ritmom, ki je potreben srцу, da bi ponovno začelo delovati. Zato je omenjeni sovjetski učenjak prišel na idejo, da bi uporabili električne impulse, ki jih srce izpušča pri delu. Tu gre za tako imenovane biotoke. Ker pa je tok zdravnega človeškega srca zelo slab, je bilo treba skonstruirati elektronski

apar, ki bi te impulse okreplil. To je uspelo vrsti sovjetskih elektronskih inženirjev.

Prostovoljnemu dajalcu biotoka namestijo na puls roke super občutljive elektrode, ki lovijo impulse njegovega srca. Tako dobjeni impulsi zdravnega srca pridejo do novega aparata, ki te impulse okrepi, nakar pa jih dovaja po kablju do elektrod, ki so na srcu operiranega bolnika. Pod udarci prirodnega ritma začne obrnirlo človeško srce naglo oživljati in že po nepolni minuti se vrača v normalno delo. Nova metoda bo zelo v prid diagnostiki srčnih obolenj, iznajditelj pa sodi, da bi z biotokom lahko zdravili tudi kronična srčna obolenja, pri katerih še ni pomembnejših škodb same mišice.

»Kaj iščete v naših gozdovih?« se je zadržal Herman in se oblasno razkoračil pred možem, ki je klestil pravkar podrt mešen.

Ogovorjeni se je ozrl, si popravil dolge, nekoliko osivele lase in zaprl pogled v valpta.

»Mislim, da me poznate, gospod!« je svobodnjak mrko odgovoril in pristavil: »Kar smo podrl, je padlo na mojem! V graščinskih gozdovih še nikoli nisem odsekal niti toliko, da bi si mogel narediti toporišče za sekuro.«

»Ta gozd je bil Gabrčnikov in je postal po njegovi smrti last gradu!« je rastlel oskrbnik.

»Ta gozd je po ženitni pogodbi še pred Gabrčnikovo smrtjo pripadal meni!« je pribil Hribar in potrkal s sekuro po deblu.

»Zakaj pa mi vi niste iz grajskega dali tistih nekaj debel, ki jih potrebujem za streho, saj največ kujem za grad?« se je oglasil Lenart, ki je s Hribarjevimi hlapci razžagoval debela.

»Ker mi nisi do adventa okečal sani, kakor sem ti bil načil!« se je oskrbnik zadržal nad kovačem.

»Temu nisem bil kriv jaz, ampak fužinar s Save, ki mi ni pravočasno železa poslal.« se je branil Lenart ter dodal: »In tako se me je usmili Hribar in mi dal iz svojega.«

Herman pa, kakor da je preslišal zadnje besede, se je obrnil k Hribarju in rekel: »Prav, ta les naj vzame kovač, toda zapisalo se bo, da je dobil od gradu.«

Oskrbnik se je spomnil, kako mu je kovač v Zagorcih zadnjič zakoval njegovega vranca in je potlej Lenart moral popraviti. Zato mu navsezadnje le ni bilo vseeno, če bi kovačnica propadla, Lenart pa bi jo lepega dne utegnil popihati v mesto.

Hribar se je zasmehal, kajti ta hip ga je obšla imenitna misel. »Prav,« je rekel, »če v grajskih gozdovih manjka prav toliko lesa, kolikor ga sedaj leži po tleh, pa zapišite! Zapišite pa tudi, da mu ga je dal svobodnjak Hribar!« Zamahnil je s sekuro in klestil dalje.

Medtem ko so se začeli odpravljati, je Fraja stopila trdo h Hribarju in mu zažugala: »Kmet, gorje, če te še kdaj najdem s sekuro na tem kraju!«

Hribar ni odgovoril.

Dva dni pred mlajem so v Hribarjevem drvošću na Mežakli zapele sekire. Hribar je prišel s svojimi hlapci, pomagat pa so mu prišli še Gabrov Janez, Trpin, Hrast in Smrekar. Tudi Lenart je za tisti dan zaprl svojo kovačnico.

Do večera so pomlatili vse bukovje.

»Do šmarnih maš naj ostane vse tako kakor je, da veje izvečejo sok. Potem pa naredimo skladovalnice,« je odločil gospodar, ko so pospravljali orodje.

Popoldne tistega dne je graščak ukazal poklicati gozdarja. Bil je ves iz sebe spriču predznosti, ki si jo je dovolil Hribar. Od Reparja je zvedel, da Hribarjevi sekajo na Mežakli. Dolgo je premišljeval, kako bi Hribarju preprečil nakano. Nazadnje pa si je le domislil. Oglaš Volka naj skuha iz te bukovine oglje. Oglike gre v denar! In to ga ne bo nič veljalo. Volk tako mora delati za grad; za pomoč bo vzel tlačane — ki jih bo pač pridržal kak dan več pri tlaki — no, in zvozili bodo tudi tlačani na Savo. V takšne misli zatopljen je pričakoval gozdarja.

Ker Urha le ni hotelo biti, je pod večer sam krenil proti gozdarskemu poslopju že zaradi sprehoda. Ko je prispel do tja, je videl gozdarja ravno prihajati domov.

»Kje pa hodiš, Urh?« Že popoldne sem bil poslal pote,« ga je ogovoril ne baš prijazno.

»Pri Volku na Trati. Pravzaprav sem mu izkazoval les za oglje. Zadnjič ste mi naročili, naj se letos postavi čimveč kop.«

»Da tako sem bil naročil,« je rekel graščak in pikro pristavil: »Povedat sem ti prišel, da je Hribar danes podrl Gabrčnikov drvošće. Kar prav! Povej Volku, naj iz vse bukovine skuha oglje! Hribar je lisjak, a jaz ga preliščam, ha, ha!«

Tudi gozdarju je ušel nasmešek, pa ga grof ni opazil, kajti mrak je že legal na pokrajino.

V.

Tisti dan pred kresom so pastirji napravljali na Dolgi ježi grmdo za kresovanje.

Tudi Hribarjev novi ovčar Janez je imel obilo dela: nabrati je bilo treba kresnih rož in narezati praproti, da vse to ponese domov, kakor mu je bil zjutraj naročil gospodar.

STANKA
SUOBODNJAK HRIBAR

Vendar se je hitro zbral. Že zaradi dekleta. »Si videla, da sem mu izbil pero! Kako čudno se je nagnil, ko se je spustil z veje. To je dobro znamenje, veš.«

»Za koga? Za lovca ali za petelina?« je razdraženo vprašala Fraja.

»Za lovca menda!« je mirno rekel Herman, skrivaj stisnil pest in tiho zaklel. »Ranjen je in lovec Fric ga prav gotovo najde,« jo je skušal potolažiti.

»Kje pa je Fric?«

»Za temle rebom,« je pokazal v smer, kamor je odletel petelin.

»Počakajva ga!«

»Bolje, da ne! Zebe te. Saj se vsa treseš. In Fric se tako vrne h koči po bližnjici.«

Pobral je po tleh razmetano orožje in odšla sta h koči. Za njima se je kmalu vrnil Fric.

»Kaj je s petelinom? Ga ni prineslo čez rob?« je osorno porabala Fraja, ko je zagledala Frica praznih rok.

»Ni ga bilo, grofična! Verjetno zaradi ljudi, ki sem jih videl pod seboj v globeli, kjer podirajo macesne,« se je opravičeval Fric.

»V Gaberčnikovem macesnovju?!« je skočil Herman, kakor bi ga bil usekal gad. Nato je predlagal: »Danes ni bilo s petelinom nič, zato poskusimo še zvečer, ko prileti na grad in pa jutri zjutraj. In ker imamo časa na pretek, si gremo zdajle lahko ogledat Gaberčnikov drvošće.« Če je šlo za koristi gradu, se oskrbnik ni oziral niti na Frajine muhe.

Poplaknil je iz vrta ostanek črnine in se obrnil proti vratom. Nadeli so si orožje, zapahnili vrata in odšli.

Sekira in žaga sta jim že od daleč izdajali ljudi.

Te dni po svetu

TAMBRONI ODSTOPI

Tri dni po izglasovanju zapuščine novi italijanski vladi, je le-ta po sklepu vodstva krštan-sko-demokratske stranke in sklepu seje ministrskega sveta, odstopila. Tambroni je sicer skušal preprečiti odločitev o odstopu, ostali člani vodstva, razen pristašev desničarske Andreottijeve struje, pa se ni- so strinjali z njegovimi argu- menti in so zato pozvali Tam- bronija, naj odstopi. Predlagali so sestavo nove administrativne vlade z vnaprej določenim ro- kom trajanja.

FRANCOSKI PREMIER V ALŽIRIJI

Francoski ministrski predse- dnik Michel Debré je v ponedel- ljek prispel na tridnevni obisk v Alžirijo. Iz Alžira je takoj z letalom odpotoval v Tizi Ouzou, glavno mesto Cabiliije, kjer je položil temeljni kamen za vlad- no poslopje in se razgovarjal z lokalnimi voditelji o načrtu za gospodarski razvoj tega pod- ročja.

Francoske vojaške oblasti so objavile sporočilo, da so pri- padniki alžirske osvobodilne vojske pripravljali atentat na francoskega ministrskega pred- sednika. Oblasti so v zadnjem hipu to namero preprečile.

SKLEPI ALŽIRSKE VLADE

Alžirska vlada je v ponedel- ljek, 11. aprila, objavila sporo- čilo, ki pravi, da je sklenila sprejemati tuje prostovoljce ne glede na poreklo. Prednost imajo tehničari. Ta sklep je vla- da sprejela na zadnji seji, ki je bila prejšnji teden v Tripoliju v Libiji.

SUKARNOVO POTOVANJE

Po odhodu iz naše države, kjer je bil tri dni gost pred- sednika republike Josipa Broz- Tita, je predsednik indonezij- ske republike Ahmed Sukarno za tri dni obiskal Bolgarijo, nato pa odpotoval na uradni obis v Romunijo, kjer se tren- utno muči.

AGRARNA REFORMA

Direktor kubanskega Insti- tuta za agrarno reformo Nunez Jimenez je po radiu in televi- ziji izjavil, da je ta vladni in- stitut doslej odkupil ali razla- stil 6.700.000 juter zemlje, ki so jo izročili zadržanim javnega mnenja. Komaj se je v Akri, glavnem mestu Gane, končala konferenca za mir in varnost v Afriki, že se je v glavnem me- stu sosednje države Gvineje, Ko- nakriju začela druga konferenca solidarnosti afriških in azijskih narodov. Na konferenci je prišlo okrog 300 delegatov iz vseh azijskih in afriških dežel.

Otvoritveni govor na konferen- ci je imel gvinejski ministrski predsednik Sekou Toure. Razen tega je mnogo vidnih državnikov iz vsega sveta — preko pisem in telegramov seveda zaželelo kon- ferenci kar največ uspeha. Tudi predsednik republike Josip Broz Tito je poslal konferenci v Ko- nakriju poslanico, v kateri med drugih poudarja, da jugoslovans- ki narodi z velikim zanimanjem in s toplimi simpatijami pozdrav- ljajo uspehe, ki so jih azijski in afriški narodi že dosegli v boju za svobodo in neodvisnost ter v krepitvi solidarnosti med narodi na svetu sploh.

Na konferenci bodo predvsem razpravljali o načelih razvoja mednarodnega sodelovanja na osnovi politike aktivne koeksistence. Načela, sprejeta na prvi azijsko-afriški konferenci v Ban- dungu 1955. leta, se bodo ne- dvomno na konferenci solidarno- sti v Konakriju še poglobila. Ra- zni obseg govora o popolni odpravi kolonializma na obeh celinah, o splošnem razvoju in še posebej o kulturnem in socialnem razvo- ju Azije in Afrike. Kakor konfe- renca v Akri, tudi konferenca v Konakriju ne bo mogla mimo zadnjih dogodkov v Južno-afri- škemu uniji in mimo francoskih atomskih poizkusov v Sahari. Stališče vseh azijskih in afriških dežel do teh problemov je jasno. Vse dežele, ki so si šele pred kratkim priborile svobodo in ne- odvisnost in sedaj z velikimi na- pori in težavami gradijo svojo nacionalno gospodarstvo, obsoja- jo kolonialno gospodstvo in vse metode kolonialnega zatiranja. Vse te države so pobornice za miroljubno sožitje in krepitev svetovnega mira, kajti one v tem vidijo možnost za svojo popolno gospodarsko in politično osvobo- ditev.

Azijske in afriške dežele, pred- vsem tiste, ki so stopile na pot svobodne in narodnostne neod- visnosti šele po drugi svetovni vojski, so vnesle in vnašajo v mednarodne odnose nov duh, duh medsebojnega sodelovanja in za- upanja. Te dežele ne pripadajo nobenemu bloku in niso vključe- ne v noben glasovni stroj v med- narodnih organizacijah, vključno organizacijo Združenih narodov. One po lastni presoji, s stališča kaj je najkoristnejše za mir in sodelovanje v svetu, odločajo o vseh mednarodnih problemih. Zato so izredno vplivne sile pri pomirjevanju napetosti, ki več- krat nastaja med državami obeh blokov.

Konferenca solidarnosti v Ko- nakri potrjuje, da se sile poziti- vne nevtiralnosti krepijo. Kre- pitev teh sil pa pomeni nov do- prinos k omiljevanju blokovskih nasprotij, k miru in enakoprav- nemu mednarodnemu sodelova- nju

Mario Klemente je presenetil Franc Planinc precej zaostal

V nedeljo je bilo prvikrat na Gorenjskem v novi strelski dvorani v Trzinu republiško prven- stvo »Za zlato puščico«. Za od- likovanje se je borilo preko 100 najboljših strelcev in strelk iz Slovenije. Kakor prejšnja leta je tudi letos tekmovanje prineslo presenečenje. Mario Klemente iz Nove Gorice je s 556 krogi od 600 možnih, s tremi krogi pred- nosti osvojil to največje in naj- pomembnejše strelsko odlikova- nje. Na drugo mesto se je uvr- stil Karel Mlinarič iz Maribora s 553 krogi. Franc Planinc kot dvoletni zmagovalac se je mor- al letos zadovoljiti s 550 krogi šele s 6. mestom. Gorenjski strel- ci so se dokaj dobro odrezali,

zlasti je presenetil mladinec Franc Bizjak z Javornika, ki se je s 553 krogi uvrstil na 3. me- sto (manj desetic). Janez Otrin z Javornika se je uvrstil na 12. mesto, Franc Peternelj iz Save na 31., Tine Luznar na 37., Božo Ma- lovrh na 38., Vera Otrin z Ja-

vornika na 50., Majda Kralj z Jesenic na 95.

Lepo športno gesto je napravil Mariborčan Karol Mlinarič, ki je za uspeh sprejel le diplomo, medtem ko je praktično darilo, zapestno uro, poklonil svojemu sodelavcu pri tarčah.

Množično tekmovanje

Ze sedaj se povsod priprav- ljajo, da bodo kar najslovesneje proslavili 1. maj — Praznik dela. Tako bo športna komisija pri sindikalni podružnici tovarne gumijevih izdelkov »Sava« orga- nizirala v počastitev tega med- narodnega praznika množična športna tekmovanja. Na teh tek- movanjih bodo lahko sodelovala

vsa podjetja, ustanove in šole s področja kranjske občine.

Vsi prijavljeni pa bodo lahko tekmovali v namiznem tenisu, odbojki, rokometu, streljanju in šahu. Za vse zmagovalce je sin- dikalna podružnica pripravila tudi lepe nagrade, pokale in pla- kete.

GORSKI SMUČARJI V VRATIH

Komisija za alpinistiko skup- no z mladinsko komisijo pri Planinski zvezi Slovenije pri- pravlja ocenjevalno alpsko vož- njo v smuku, ki bo v Vratih pod Triglavom v nedeljo, dne 24. aprila. Tekmovalci bodo na- stopali v tričlanskih ekipah. — Odrejene so tri vrste tekmo- vanj, in sicer za planince, al- piniste in mladince. V glav- nem bodo morali tekmovalci obvladati razne ovire v snegu, ledu in megli. Predvidevajo, da se bo tega tekmovanja udeležilo približno 15 ekip oziroma 450 smučarjev.

Pionirsko atletsko prvenstvo Kranja

Atletski klub Triglav iz Kra- nja je prav te dni razpisal atlet- sko prvenstvo za pionirje na področju kranjske občine. Pr- venstvo bo končano v petih ko- lih, in sicer bodo pionirji nasto- pali v dveh skupinah v A in B. To tekmovanje pionirjev se bo predvidoma pričelo že v nedeljo,

17. aprila, in se bo končalo 10. septembra. Pravico nastopanja bodo imeli vsi pionirji in pio- nirke s področja kranjske obče- ne.

V A skupini vsakega kola bo- do tekmovali pionirji in pionir- ke v teku na 60 m, skoku v viš- no in metu krogle.

V B skupini vsakega kola pa bodo tekmovali pionirji in pio- nirke v skoku v daljino, mlajši v teku na 600 m, starejši pa v teku na 800 m, pionirke pa bodo skakale v daljino, mlajše bodo tekale na 200 m, starejše pa na 400 m. Vse rezultate pa bodo sodniki ocenjevali po finskih tablicah. Prvo plasirani tekmo- valci v vseh kategorijah bodo postali prvaki Kranja za 1. 1960 in bodo prejeli pokale v trajno last. Prvo kolo bo na igrišču Triglava. Tekmovalci pa se bo- do lahko prijavili pol ure pred pričetkom tekmovanja.

Šolsko tekmovanje v krosu

Pretekli torek popoldne je bilo za Mestnim kopališčem v Kra- nju tekmovanje v krosu za učence Industrijske šole »Iskra«. Praga je bila dolga 1500 metrov in jo je pripravil znani športnik Gašper Kordež.

Po pričakovanju je prvo mesto osvojil Miha Hafner s časom 5,36 iz III. B. Ekipno pa je zma- gala prva ekipa III. B razreda, druga pa je bila ekipa II. B raz- reda.

Na tem tekmovanju je sodelo-valo 30 tekmovalcev — učencev IKS »Iskra«. Za uspeh in po- žrtvalnost so prvi trije tekmo- valci prejeli diplome in praktične nagrade.

Interni atletski miting

V soboto popoldne ob 16. uri bo atletski klub Triglav organi- ziral interni miting na katerem bodo nastopili malone vsi atleti kranjskega »Triglava«. Prav ta- ko pa je v zadnjem času atlet- ski klub Triglav organiziral tudi seminar za atletske sodnike, ki bodo lahko sodili že v letošnji sezoni.

Šah med mladino

Preteklo nedeljo, 10. aprila, je bilo v Dijaškem domu v Kra- nju občinsko šahovsko prvenstvo za pionirje in mladince. Na pr- venstvu je sodelovalo preko 100 pionirjev s 26 ekipami. Občinski komite LMS Kranj je zmagoval- nim ekipam poklonil nekaj lep- jih nagrad.

Rezultati pa so bili naslednji: pionirji od 7—11 let — 1. Ose- metka Primskovo; pionirke od 7 do 11 let — 1. Osemetka Prim- skovo; pionirke od 11 do 14 let — 1. Osemetka Lucijan Seljak, itd.

SAH V POLJANAH

Na šahovskem prvenstvu v Pol- janah nad Škofjo Loko, ki je bi- lo preteklo nedeljo, je postala občinski zmagovalac ekipa ško- fjeloške osnovne šole.

R. Žica Nikolić in Marjana Plut v družbi s psom »Vidro« na treningu v Somboru

Nimam dobrega trenerja

Med ženskimi predstavni- cami Jugoslavije na evrop- skem namiznoteniškem pr- venstvu v Zagrebu se je prav gotovo najbolje izkazala Kranjčanka MARJANA PLU- TOVA. Ona si je edina utrla pot v osmino finala, kjer je naletela na Paisjarfovo. Če- prav se je mlada Kranjčan- ka odlični Rusinji dobro upi- rala, jo je le-ta odpravila s 3:1.

V zvezi s tem smo jo obi- skali in ji postavili nekaj vprašanj:

»Ali si s svojim uspehom na evropskem prvenstvu za- dovoljna?«

»Ne, ker bi bilo lahko pre- cej bolje.«

»Kaj pa ostali jugoslovans- ki tekmovalci?«

»Lahko rečem, da so vsi razočarani, edini večji uspeh,

ki smo ga morda dosegli je osmo mesto v dvojicah pri ženskah, ki sva ga osvojili s soigralko Covičev.«

»Zanima nas, če si v svo- jem življenju še kdaj igrala bolje, kot na letošnjem pr- venstvu?«

»Menim, da je bila to do- slej moja najboljša igra.«

»Kakšna pa je bila organi- zacija prvenstva?«

»Odlična.«

»Marjana, kaj ti še manj- ka, da boš svojo igro še bolj izpopolnila in da boš na pri- hodnjih tekmovanjih dosegla še večje uspehe?«

»Edina težava je v tem, da nimam dobrega trenerja. Me- nim, da je bil doslej za mene najboljši trener nekdanji igra- lec JOŽE MODRIJAN iz Kra- nja.«

M. Ž.

Šport med mladino

Mladinska organizacija v Les- no industrijskem podjetju Jelo- vica je ena najbolj delavnih ak- tivov v škofjeloški občini. Vela- njenih je 93 mladincev in mla- dink. Pred kratkim so ustanovili tudi Klub mladih proizvajalcev, ki bo usposabljal mlade ljudi za upravljanje v delavskih svetih. Ta šteje 40 članov. Delo mladine v tem podjetju pa ni samo osre- dotočeno na sestanke in preda- vanja, marveč se udeležujejo tudi v kulturnem in športnem življenju. Tu imajo razne špor- ne sekcije, in to nogometno, na-

miznoteniško, odbojgarsko in druge. Doslej so priredili že več športnih srečanj tudi z drugimi podjetji.

Prav v zadnjem času pa se mladina v tem podjetju resno pripravlja na volitve v delavske svete in bodo iz svojih vrst vključili precej mladih v organe delavskega samoupravljanja.

V. R.

beležka

S ČEVLJI V OTROKA

Bilo je v soboto, 9. aprila po- poldne. Po pločniku mimo gim- nazije v Kranju in onstran ce- ste, po parku je hodilo več pe- cev. Nenadoma je vse vznemiril krik otroka. Na pločniku se je zvijalo mlado dekletce, morda kakih treh let. Ob njem pa je stala starejša žena, verjetno sta- ra mama ali teta in suvala otro- ka s čevlji v hrbet, noge, kamor je pač zadela. Zahtevala je, naj dekletce gre naprej. Toda otrok se kljub vsem grobostim ni pre- maknil. Samo kričal je.

Ljudje, ki so to opazovali, so se zgražali. Očividno je otrok dokaj trmast. Zato se je morda brez posebnih razlogov uprl sre- di pločnika in ni hotel napre- di. Tako postopanje proti ma- lemu dekletcu pa so očividci ocenjevali kot dokaz, da je bilo prav toliko trme in živčnosti tu- di pri ženi spremljevalki. Razli- ki je bila le v tem, da se sta- rejši moramo čestokrat znati ob- vladatai in razumeti otroka in končno, da se proti otroku in sploh proti nikomur ne sme po- stopati s takimi grobostmi ozi- roma s silo.

I. c.

LIUDJE IN DOGODKI

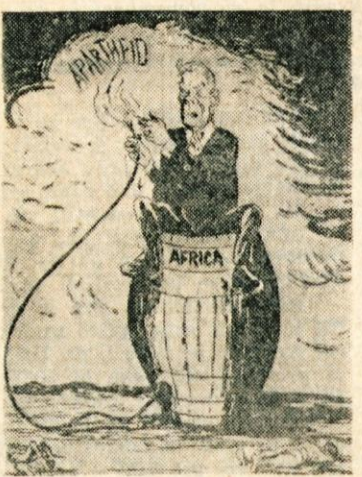
Konferenca solidarnosti

Afrika danes vse bolj stopa v ospredje v mednarodnih odnosih. Izredna mednarodna aktivnost vseh neodvisnih dežel tega kon- tinenta jo postavlja v ospredje zanimanja svetovnega javnega mnenja. Komaj se je v Akri, glavnem mestu Gane, končala konferenca za mir in varnost v Afriki, že se je v glavnem me- stu sosednje države Gvineje, Ko- nakriju začela druga konferenca solidarnosti afriških in azijskih narodov. Na konferenci je prišlo okrog 300 delegatov iz vseh azijskih in afriških dežel.

Otvoritveni govor na konferen- ci je imel gvinejski ministrski predsednik Sekou Toure. Razen tega je mnogo vidnih državnikov iz vsega sveta — preko pisem in telegramov seveda zaželelo kon- ferenci kar največ uspeha. Tudi predsednik republike Josip Broz Tito je poslal konferenci v Ko- nakriju poslanico, v kateri med drugih poudarja, da jugoslovans- ki narodi z velikim zanimanjem in s toplimi simpatijami pozdrav- ljajo uspehe, ki so jih azijski in afriški narodi že dosegli v boju za svobodo in neodvisnost ter v krepitvi solidarnosti med narodi na svetu sploh.

Na konferenci bodo predvsem razpravljali o načelih razvoja mednarodnega sodelovanja na

osnovi politike aktivne koeksistence. Načela, sprejeta na prvi azijsko-afriški konferenci v Ban- dungu 1955. leta, se bodo ne- dvomno na konferenci solidarno- sti v Konakriju še poglobila. Ra-

Ob dogodkih v Južnoafriški uniji. Kdor drugemu jamo koplje...

zen o tem vprašanju bodo še po- sebej govorili o popolni odpravi kolonializma na obeh celinah, o splošnem razvoju in še posebej o kulturnem in socialnem razvo-

ju Azije in Afrike. Kakor konfe- renca v Akri, tudi konferenca v Konakriju ne bo mogla mimo zadnjih dogodkov v Južno-afri- škemu uniji in mimo francoskih atomskih poizkusov v Sahari. Stališče vseh azijskih in afriških dežel do teh problemov je jasno. Vse dežele, ki so si šele pred kratkim priborile svobodo in ne- odvisnost in sedaj z velikimi na- pori in težavami gradijo svojo nacionalno gospodarstvo, obsoja- jo kolonialno gospodstvo in vse metode kolonialnega zatiranja. Vse te države so pobornice za miroljubno sožitje in krepitev svetovnega mira, kajti one v tem vidijo možnost za svojo popolno gospodarsko in politično osvobo- ditev.

Azijske in afriške dežele, pred- vsem tiste, ki so stopile na pot svobodne in narodnostne neod- visnosti šele po drugi svetovni vojski, so vnesle in vnašajo v mednarodne odnose nov duh, duh medsebojnega sodelovanja in za- upanja. Te dežele ne pripadajo nobenemu bloku in niso vključe- ne v noben glasovni stroj v med- narodnih organizacijah, vključno organizacijo Združenih narodov. One po lastni presoji, s stališča kaj je najkoristnejše za mir in sodelovanje v svetu, odločajo o vseh mednarodnih problemih. Zato so izredno vplivne sile pri pomirjevanju napetosti, ki več- krat nastaja med državami obeh blokov.

Konferenca solidarnosti v Ko- nakri potrjuje, da se sile poziti- vne nevtiralnosti krepijo. Kre- pitev teh sil pa pomeni nov do- prinos k omiljevanju blokovskih nasprotij, k miru in enakoprav- nemu mednarodnemu sodelova- nju

Izdaja CP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor.